

Skub III

DKP • Information • Debat • Aktivitet

NR. 3 • AUGUST 2013

Læs inde i bladet:
Jeltsins statskup II side 5
70 år: 29. august side 13

Indholdsfortegnelse

Udtalelse: Overvågningsskandalen	side 4
Nordisk Kommunistisk Sommerlejr	side 4
Jeltsins statskup og borgerkrig II	side 5
Til kongres i	
Finlands Kommunistiske Parti	side 10
Tema: Den 29 august 1943-2013	side 13
Sankt Hans-tale	side 17
Dogmet, der splitter kommunisterne	side 20
Solidaritet	side 23
Bøger	side 25
Fanø	side 28

Manuskripter til Skub

modtages gerne på papir, men helst i digital form – tekster i et tekstbehandlingsformat (Word eller WordPerfect, *ikke* pdf eller billedfil), billeder i gængse billedformater og i en passende høj opløsning (filstørrelse mindst 100 KB). Tekst og billeder fremsendes som selvstændige filer, *ikke* integrerede i samme dokument. Begge dele kan mailes til redaktørens e-adresse hedin@c.dk.

På forhånd tak.

Red.

Skub nr. 3 august 2013

Udgivet af Danmarks Kommunistiske Parti
Frederikssundsvej 64, 2400 København NV
Tlf.: 33 91 66 44
www.dkp.dk
E-post dkp@dkp.dk
Giro 5 00 27 53

LaserTryk, Århus

Ansvarshavende redaktør:
Henrik Stamer Hedin

Synspunkter fremsat i signerede artikler dækker ikke nødvendigvis redaktionens eller partiledelsens holdning.

Skub udkommer 4 gange om året. Årsabonnement: Kr. 200

Deadline næste gang den 24. oktober 2013

Forsidebilledet: Bålaften på Nordisk Kommunistisk Sommerlejr i Sverige; læs udtalelsen fra sommerlejren side 4.

Bladfonden juni 2013

Gitte Thomsen, Nørresundby,	kr.	924,-
Anders Kristensen, København K,	kr.	100,-
Erna & Per Eriksen, Søborg,	kr.	200,-
50% af overskud fra møde på øen Smidstrup,	kr.	427,-
Ivan Hilbert, Brønderslev,	kr.	300,-
50% af overskud fra "Kommunister og Kultur",		
Odsherred,	kr.	4.407,50
Overskud fra sommerfest på Amager,	kr.	1.810,-
Bent Nielsen, Hadsund,	kr.	100,-
Steffen Schjørring, Helsingør,	kr.	100,-
Helle Lindgaard, Højbjerg,	kr.	200,-
Kurt Wilken, København S,	kr.	100,-
Lilli Swing, Frederiksberg,	kr.	100,-
Henning Jakobsen, København S,	kr.	100,-
Niels Grøn, Ishøj,	kr.	200,-

I alt **kr. 9.068,50**

April i alt kr. 1.000,-

Maj i alt kr. 3.050,-

April kvartal i alt **kr. 14.018,50**

Bidrag til DKP's bladfond (dvs. bladene *Skub* og *DKP-nyt*) kan indsættes på giro 5 00 27 53.

Bidragydere til *Skub* gøres opmærksomme på, at bladets indhold bringes på partiets hjemmeside www.dkp.dk og dermed er tilgængeligt for internetsøgning, bl.a. på navne.

Det gælder også fødselsdagshilsener og lister over bidragydere til bladfonden. Økonomiske bidrag kan evt. ydes anonymt eller under pseudonym.

Åbningstider

for DKP's sekretariat og partitbutik, Frederikssundsvej 64, København NV

Torsdag kl. 13-16 Ejnar Olgenkjær
Fredag kl. 13-16 Per Feldballe Eriksen

Telefon: 33 91 66 44

Annoncepriser i Skub

1 side	kr. 1.000
½ side	kr. 500
¼ side	kr. 250

og så videre dernedad.

Skub ||||

Styrk konkurrenceevnen – øg selskabsbeskatningen

Det er ikke noget nyt, at de store blade har helt andre muligheder end de små. Dagbladet *Politiken* bringer således regelmæssigt kommentarer fra fremtrædende personligheder i ind- og udland; noget af det er faktisk interessant, indimellem endda spændende læsning.

Den amerikanske nationaløkonom Paul Krugman har således en tilbagevendende klumme under overskriften »global kommentar«, og den 3. juli i år udbredte han sig om forholdet mellem arbejdskraftens uddannelsesniveau og et lands økonomiske udvikling, set i et langt historisk perspektiv. Et meget interessant emne, hvis man interesserer sig for samfundsforhold, ikke mindst i en krisetid.

Det rigtig interessante ved kommentaren er imidlertid ikke Krugmans overvejelser over sam- og modspil mellem kvalifikationer og teknologiske fremskridt, men den konklusion, han noget overraskende når frem til. Den er til gengæld en lille bombe. Krugman proklamerer, at landene for at komme ud af krisen bør øge selskabsbeskatningen.

Det er en ganske bemærkelsesværdig konklusion, en af kapitalens fornemste sværdragere er kommet til. Den går stik imod den politik, som føres i alle kapitalistiske lande for tiden. Overalt er det god latin, at virksomheds- og selskabsskatter skal sænkes for at øge virksomhedernes konkurrenceevne. Det er som bekendt også for nylig sket herhjemme, og der har i en årrække formelig været et kapløb i gang mellem landene om at lokke kapitalen med de lavest mulige selskabsskatter. Af hensyn til vækst og beskæftigelse må man nemlig sænke virksomhedernes omkostninger.

Skatter på virksomheders og selskabers overskud er imidlertid ikke produktionsomkostninger. De beregnes jo netop først efter, at alle produktionsomkostninger er betalt og overskuddet (profitten) realiseret. Intet overskud, ingen skat.

De indkomst-, ejendoms- og forbrugsskatter, der betales af virksomhedernes og selskabernes arbejdere og øvrige ansatte, er derimod omkostninger, for de skal betales, inden der kan blive tale om et overskud. Man vil måske indvende, at disse skatter netop ikke betales af virksomhederne, men det gør de, for de belaster lønningerne og er med til at drive dem i vejret, og lønningerne betales af virksomhederne.

Derfor er det klassisk borgerlig politik, at skatten skal ned – også (og især) skatten på arbejdsindkomst. Men de borgerlige vil typisk finansiere lavere skat ved besparelser på de offentlige udgifter. Det er imidlertid en falsk logik. For offentlige besparelser har ikke blot de kendte konsekvenser i form af højere arbejdsløshed, når offentligt ansatte fyres (såkaldt effektivisering), eller lavere købekraft hos de modtagere af overførselsindkomster, der får deres ydelser sat ned, begge dele forhold, der virker dæmpende på virksomhedernes afsætnings- og profitmuligheder og dermed på den økonomiske vækst (og vi taler jo her om de *økonomiske* konsekvenser og slet ikke om de sociale); de har også den virkning, at leveomkostninger, der hidtil har været afholdt kollektivt, nu skal betales af den enkelte (såkaldt brugerbetaling) og altså øger arbejdskraftens reproduktionsomkostninger med deraf følgende lønpres. Og så er vi (nationaløkonomisk set) lige vidt.

Så hvis man ønsker at fremme vækst og beskæftigelse og bevare velfærdsstaten i en situation, hvor grundlaget for indkomst-, ejendoms- og forbrugsbeskatningen eroderes på grund af krisen, skal man gøre, som Krugman siger, dvs. det modsatte af, hvad man gør: Man skal øge selskabsbeskatningen.

DKP's formand udtaler:

Overvågningsskandalen

Ingen sikkerhed i at være »ven« med USA

Afsløringen af det labyrintagtige amerikanske efterretningsvæsens udspionering af USA's europæiske allierede har været en længe tiltrængt øjenåbner for mange. Fra yderste højre til yderste venstre i det (folketings)politiske spektrum er der udtrykt forbløffelse, forargelse og bestyrtelse over, at amerikanerne på den måde kunne gå bag om ryggen på deres »venner«.

Men det burde ikke overraske nogen. USA har ingen »venner« – kun fjender. Det er som fjender, aktuelle eller potentielle, de herskende i USA anskuer resten af verden. Dette er ikke spekulation eller sammensværgelsesteori; det er officiel amerikansk politik og har været det i årtier. Den grundlæggende doktrin i amerikansk udenrigs- og sikkerhedspolitik er, at ingen magt eller alliance af magter må være stærk nok til at true USA's stilling som verdens førende magt – verdens hersker. Det gjorde Sovjetunionen, og derfor – ikke af ideologiske

grunde eller for »frihedens« skyld – skulle Sovjetunionen ødelægges. I dette beskidte stykke arbejde fik USA hjælp af sine europæiske allierede, og i processen opstod det EU, vi kender i dag, og som nu – kald det blot et paradoks – har overtaget Sovjetunionens plads som den største trussel mod USA's herredømme. Det er en simpel følge af logikken i USA's udenrigspolitiske grunddoktrin, og derfor er det naturligt og ikke spor overraskende, at USA udspionerer EU.

Lykkeligvis er USA's verdensherredømme i dag ved at smuldre. Det gælder ikke kun kontrollen med »vennerne« hinsides Atlanten, men også i Stillehavsregionen, hvor USA i stigende grad ser sig udfordret og truet af Kina, ligesom Rusland stadig udgør en potentiel rival. Og Latinamerika, hidtil USA's sikre baghave, har selvstændiggjort sig i en grad, som ingen for få år siden troede mulig.

Det bør Danmark også gøre. Der er hverken sikkerhed eller tryghed i at være allieret med USA.

Alling 3. juli 2013

Henrik Stamer Hedin

formand for Danmarks Kommunistiske Parti

Nordiske kommunistiske partier:

Tiden kalder på socialisme

De kommunistiske partier fra Sverige, Norge og Danmark har for 8. gang afholdt fælles sommerlejr. Denne gang i Hälsingland, Sverige.

På sommerlejrens møder er kapitalismens krise og dens stormløb mod befolkningernes sociale og arbejdsmæssige rettigheder blevet grundigt diskuteret. Konsekvenserne af de EU-påbudte privatiseringer er blevet endevendt, og de voldsomme forringelser af de skattefinansierede sociale, sundhedsmæssige, uddannelsesmæssige og kulturelle rettigheder er blevet sammenlignet. Den såkaldte Nordiske model er nu en saga, afløst af EU's samfundsmodel, som koster sociale tragedier og liv.

Deltagerne fra de tre lande konstaterer,

- at storkapitalen høster rekordhøje profitter, mens arbejdsløsheden stiger og arbejdernes realløn falder.

- At industrien placerer sin produktion der, hvor der er de højeste profitmuligheder, hvor lønnen er lavest og arbejderrettigheder og arbejdsmiljø er ringest.

- At industrien ved udflytning og afskedigelser og ved udnyttelse af EU's regler om vandrende arbejdskraft pålægger vores samfund yderligere økonomiske byrder, og groft udnytter de mennesker de gør arbejdsløse som en løntrykkende arbejdskraftreserve.

- At vores regeringer – uanset »farve« eller påstået socialt sindelag – velvilligt tillader dette og endda støtter denne udvikling aktivt gennem arbejdsløsheds- og sociallovgivning, privatiseringer og nedskæringer i den offentlige sektor.

De kommunistiske partier konstaterer, at det kapitalistiske sy-

stems umættelige jagt efter maksimal profit er ødelæggende for vor klodes overlevelse, og at dette samfundssystem end ikke kan opfylde en så grundlæggende menneskeret som retten til arbejde. Kapitalismen som samfundssystem kan ikke reformeres til gavn for menneskene. Systemet har udlevet sin rolle i menneskehedens historie. Tiden kalder på et samfundssystem, der bygger på fælles omsorg for hinanden og for vores skrøbelige miljø. Et system hvor folkemagt sættes i stedet for penge-magt.

Tiden kalder på socialisme!

Sveriges Kommunistiske Parti - Norges Kommunistiske Parti - Kommunistisk Parti i Danmark – Danmarks Kommunistiske Parti

Jeltsins statskup og borgerkrig (II)

Af Aksel V. Carlsen

Som nævnt i *Skub* nr. 2, 2013, opløste Ruslands præsident Boris Jeltsin 21. september 1993 pr. dekret 1400 det folkevalgte parlament, suspenderede forfatningsdomstolen, bebudede vedtagelse af en ny forfatning og udskrev valg til et nyt parlament 12. december 1993. Det skete angiveligt for at værne om demokratiet og om regeringens nyliberalistiske økonomiske politik. USA's præsident Clinton, vor egen udenrigsminister Niels Helveg Petersen m.fl. bifaldt, imens det russiske parlament betegnede dette som statskup.

Flertallet af de deputerede, der ellers i 1990-91 havde støttet Jeltsin mod Sovjetunionens præsident Gorbatsjov og givet Jeltsin et års udvidede beføjelser, besluttede at blive tilbage i parlamentsbygningen, Det Hvide Hus, i Moskva i håb om at rejse folket mod Jeltsins diktatur. Disse deputerede omfattede både tidligere medlemmer af det kommunistiske parti, som nu var partiløse, men også moderate og radikale nationalister, socialdemokrater og kristelige demokrater samt resterne af den tidligere talstærke kommunistiske fraktion. Politisk var de uenige. Hvad der samlede dem, var respekt for den gældende forfatning, afvisning af et præsidentstyre og for de flestes vedkommende modstand mod regeringens opfattelse af reformer.

En kold borgerkrig

Ruslands forfatningsdomstol konkluderede med dommerstemmerne 9:4, at Jeltsins dekret var i strid med tolv forfatningsparagraffer, hvorefter parlamentet afsatte Jeltsin som præsident. Vicepræsident, general Aleksandr Rutskoj blev taget i ed som fungerende præsident. Straks efter at dekretet var blevet oplæst i tv, afbrød myndighederne parlamentets interne telefonlinjer. Og i løbet af få timer begyndte hundredvis af frivillige at samles foran parlamentet, hvor de fleste deputerede opholdt sig. Røde faner og Zarruslands trikolore skød op side om side. De første telte blev slået op.

Derefter fulgte flere dages verbal *Boris Jeltsin (avisfoto)*

og psykologisk krig. Og selv om de fleste begivenheder fandt sted i Moskva, bredte konfliktens ringe sig til provinsen. Dels fordi de lokale råd, sovjetterne, blev nedlagt og dels fordi lokale aktivister fra venstrefløjen og nationalister mobiliserede frivillige til at drage til Moskva for at forsvare parlamentet.

Når konflikten må betegnes som borgerkrig skyldes det, at der stort set var to grupperinger, der kæmpede om den politiske magt, og at Jeltsins styre med vedtagelsen af dekret 1400 ikke mere kunne betragtes som legitimt.

I løbet af 22. september samledes over fem tusind frivillige foran parlamentet og rejste barrikader. Imens Jeltsin tog på charmetur blandt spadserende på Pushkinpladsen i det centrale Moskva, meddelte forsvarsminister Gratjov, at hæren ville gøre

alt for at undgå blodudgydelser. I Skt. Petersborg og andre byer blev der afholdt protestmøder mod Jeltsins dekret.

Den 23. september udstedte Jeltsin endnu et dekret, hvori han lovede de deputerede nye jobs, lejligheder samt privilegier, hvis de straks forlod parlamentsbygningen. Godt 100 deputerede ud af de i alt 1068 forlod straks bygningen, senere fulgte flere. Under pres fra regionale ledere lovede Jeltsin at afholde præsidentvalg allerede i juni 1994 (et løfte han brød). Imens man planlagde et endeligt opgør med parlamentet blev der fremsat løfter om lønforhøjelser til ansatte i hæren, politiet og efterretningstjenesten. Samtidig blev alle telefonlinjerne til Det Hvide Hus nu blokeret, og der blev slukket for el, vand og varmforsyning. Flere organisationer, bl.a. Ruslands faglige LO, der havde taget afstand fra Jeltsins dekret, fik også afbrudt deres telefonlinjer. Imellem den 22. og 30. september vedtog alle Moskvas lokale rådhus og Moskvas bystyre resolutioner, der fordømte Jeltsins dekret.

Parlamentets forsvarere var en broget skare uden en overordnet ledelse. Russiske analytikere nævner, at der kunne tælles op til tolv separate mini-kommandocentraler i den belejrede bygning. En af dem stod angiveligt bag et tvivlsomt væbnet angreb den 23. september på en militærbygning i den modsatte ende af byen, hvor to blev dræbt. Denne episode blev flittigt brugt til at dæmonisere alle parlamentstilhængere, men den fik også sået intern tvivl. Et andet forhold der blev brugt imod parlamentet var, at der blandt forsvarerne var en mindre gruppe russiske nynazister. De var med til at opretholde orden i parlamentet, men var ellers kun iøjefaldende på grund af deres uniform. Årsagen til deres tilstedeværelse var og er stadig en gåde.

Fra 24. september etableredes politiafspærringer omkring forfatningsdomstolen og parlamentet. Derefter forsøgte over 100 deputerede fra provinsen at komme ind i bygningen, men blev afvist af politiet. De oprettede med støtte fra den lokale borgmester en alternativ nødstab på det lokale rådhus. Herfra sendte de agitatorer ud til byens virksomheder og kaserner og iværksatte indsamling til det belejrede parlament af proviant og medicin, som aktivister smuglede ind via kloaksystemet uden om politiet.

Hver dag samledes protesterende grupper rundt om i Moskva. Det var dels tilhængere af parlamentet, og de blev mødt med brutal politivold; og dels Jeltsins tilhængere, der fik positiv særbehandling. Imens forberedte Ruslands ledelse i det skjulte et endeligt opgør.

28. september blev blokaden omkring Det Hvide Hus yderligere skærpet. Foruden politi var der nu også bevæbnede OMON-styrker, og der blev opstillet pigtrådshegn. Dermed havde Jeltsin, med parlamentsformanden, professor Hasbulatovs ord, opført »en kz-lejr midt i Moskva«.

Parlamentet havde støtte langt op i hærens ledelse og blev briefet om flere af Jeltsins planer. Over 60 af landets 89 regionsledere opfordrede igen og igen Jeltsin til at ophæve blokaden og indgå et kompromis med udskrivelse af samtidige præsident- og parlamentsvalg. Det blev afvist. Derimod tog begge parter efter en uges konflikt imod et tilbud fra den russiske ortodokse kirke om at mægle. Den 30. september indledtes forhandlingerne mellem dem med kirkens overhoved som mægler. Det medførte en kort nedtrapning af blokaden.

Der kom atter vand og lys i parlamentsbygningen. Men forhandlingerne brød sammen, og lyset blev atter slukket.

2. oktober afholdt parlamentstilhængerne et protestmøde i Moskvas centrum, men blev udsat for politivold. Som modsvar blev der opført barrikader på Moskvas hovedgade. Sammenstødet varede et par timer, indtil Moskvas byrådsformand fik overtalt politiet til at trække sig tilbage.

En varm borgerkrig

3. oktober gik over 10 tusind demonstranter i protest ad den centrale Sadovoje Ringgade og brød gennem nogle overraskende svækkede politiafspærringer. Da de nåede Det Hvide Hus, var det hidtil talstærke politi af uforklarlige årsager næsten helt forsvundet. De havde dog efterladt nogle køretøjer og våben. Ved ankomsten blev den jublende demonstration beskydt af snigskytter fra borgmesterkontoret, nabobygningen til Det Hvide Hus, hvorfra myndighederne i to uger havde styret blokaden.

Straks derefter opfordrede Aleksandr Rutskoj demonstranterne til at drage til tv-byen Ostankino for at få adgang til tv og bryde den informationsblokade, der havde forhindret objektiv information om parlamentets hensigter. Hans beslutning skabte begejstring hos mange, men forvirring og uenighed i parlamentsledelsen. Flere hundrede drog ud til tv-byen, men kom aldrig ind i hovedbygningen. Imens man afventede at tv-ledelsen ville komme ud til forhandling, blev man beskydt af snigskytter, der allerede var blevet placeret på tv-byens tage. Senere ankom pansrede kampvogne, der skød vildt omkring på de mange nye tilstrømmende demonstranter. I flere timer fandt et blodbad sted. Over 50 blev dræbt. I panik afbrød tv-ledelsen udsendelserne, hvilket skabte uro både i befolkningen og hos Jeltsins medarbejdere. Omkring midnat viste det sig desuden, at militær- og politiledelsen ikke ønskede at blande sig yderligere. Og da elitetropper afviste at storme parlamentet, måtte Jeltsin om natten møde op i generalstaben og true generalerne. Først efter at han personligt underskrev en ordre om at åbne ild for at dræbe, accepterede man at storme parlamentet.

Angrebet startede tidligt den 4. oktober ved at teltlejren med parlamentets tilhængere blev beskydt med maskingeværer og pansrede kampvogne. Derefter skød de mod selve bygningen. Samtidig skød snigskytter fra nabobygningernes tage. Angrebet varede flere timer og fortsatte inde i bygningen, hvor over 1000 parlamentsmedlemmer, kontorfolk og frivillige var samlet. Jeltsin havde befalet, at bygningen skulle stormes med våben, men de elitetropper, der som de første gik ind, valgte i stedet at overtale parlamentarikerne til at overgive sig mod til gengæld at skåne dem. Det sidste lykkedes kun delvis. Udenfor blev parlamentets forsvarere overfaldet af civilklædte betjente og en hysterisk menneskemængde, der jagede sine ofre igennem gaderne. I nærliggende baggårde blev de gennembanket, snesevis blev skudt ned på stedet. Flere grupper blev spredt til byens politistationer, mange blev tortureret. Nogle blev kørt til forhør på det olympiske stadion, men derefter sluppet fri. Andre blev samlet på et mindre stadion bag Det Hvide hus, hvor der den følgende nat forgik henrettelser. Officielt hed det, at hele denne lokale borgerkrig kostede 148 livet og 380 sårede. Alternative undersøgelser har påvist, at de virkelige tal er

betydelig større. Hverken præsident eller regering kom med nogen officiel redegørelse om de dræbte. Dette og flere andre forhold gør, at denne lokale borgerkrig stadig er omgivet af mange ubesvarede spørgsmål.

»Hvem kuppede hvem?«

Både russiske og vestlige medier, ja og danske politikere, gentog Jeltsins beskrivelser af forløbet: »de rød-brune bøller« havde angiveligt lavet oprør mod præsidenten. Medierne i det oplyste Danmark formåede i den grad at gradbøje begreber som lov, orden og demokrati. En af de få hæderlige undtagelser fra denne manipulation var dagbladet *Information*, der i en leder med overskriften »Hvem kuppede hvem?« rejste tvivl om, hvorvidt mediernes pro-Jeltsin-dækning afspejlede virkeligheden. Men en ensidig Ruslands-dækning dominerede fortsat. Også i historieskrivningen.³⁾

Udgangspunktet for denne borgerkrig var Jeltsins forfatningsstridige dekret 1400, der havde overskriften »Om en etapevis forfatningsreform i Ruslands Føderation«. Hvad der faktisk fulgte, var dog ikke nogen *etapevis*, gradvis forandring. Og hvis man med »reform« forstår forandring *til det bedre*, er det også upræcist. Der var tale om et kynisk og resolut statskup, der erstattede en parlamentarisk republik med et præsidentstyre, hvor et nyt, såkaldt parlament fik begrænset magt. Dekretets overskrift er lige så upræcis som Jeltsins efterfølgende selvbiografi.¹⁾ Bogen blev skrevet året efter hans statskup og seks år før han gik af. Hensigten var selvtretfærdiggørelse.

Sluger man bogen ukritisk og står uden alternative kilder, fremstår værket som en idealists kamp for at frelse sit land.²⁾ Min vurdering er, at bogen snarere bør betegnes med det ord, andre har anvendt før mig, at det er en *skamstøtte* han ufrivilligt har rejst over sig selv.

Venstrekræfterne

Parlamentets ledelse fejlvurderede stemningen i befolkningen. Det kom til barrikadekampe i Moskvas centrum. Desuden deltog smågrupper af frivillige fra provinsen i forsvaret af Det Hvide Hus, enten fordi de betragtede det som sidste rest af sovjetmagten eller som et legitimt parlament, valgt i 1990 ved frie og fair valg. Men den brede befolkning var ikke involveret, formentlig af to grunde. Dels var folk overvejende apolitiske og forvirrede af tv's ensidige pro-Jeltsin-propaganda med hetz mod parlamentsledelsen (medierne slog bl.a. på, at parlamentsformanden Hasbulatov var etnisk tjetjener). Og dels opfattede mange ikke konflikten som et principielt opgør om sovjetmagt, men som et opgør mellem to elitegrupper, der begge havde stået bag den vilde privatisering, som fik skævvredet Rusland.

Kommunisterne og den øvrige venstrefløj var splittet. Det største parti, KPRF, var kort forinden blevet legaliseret og valgte at holde lav profil. Man fulgte en pragmatisk linje for ro og orden. Formanden Zjuganov havde erklæret at Rusland »har opbrugt sin revolutionskvote« – en af hans typiske markeringer, der gør at andre kommunistiske partier fortsat tager afstand fra KPRF-ledelsen.

Gennadij Zjuganov

Snesevis af menige kommunister og socialister agiterede for parlamentet og imod Jeltsins regime. Arbejdernes Socialistiske Parti var blandt de kræfter, der i kulisserne arbejdede for et kompromis mellem de to parter. Efterfølgende besluttede KPRF at deltage i det parlamentsvalg, Jeltsin havde udskrevet, imens alle øvrige kommunister i fællesskab bojkottede det, for ikke at legitimere Jeltsins kup og forfatning.

Borgerkrigens spor

Efter bombardementet af Det Hvide Hus blev der indført undtagelsestilstand i to uger samt direkte præsidentstyre frem til valgdagen 12. december. Derfor kunne Jeltsin forhindre en offentlig debat om det forfatningsudkast, han i hast fik udarbejdet. Denne styrede og manipulerende valgkamp kom til at danne præcedens for alle eftertidens valg. De liberale, der varmt havde støttet Jeltsins blodige opgør, opnåede ikke den valgtriumpf de havde regnet med, men hyldede nu Jeltsins såkaldte demokrati. Begejstringen holdt i næsten tyve år. Det var først i december 2011 de indså, at det valgsystem og den politiske kultur, Putin havde arvet fra Jeltsin, byggede på svindel. Nu iværksatte de liberale omfattende protestdemonstrationer i Moskva mod valgfusk. Med Putins tilbagevenden til tronstolen i 2012 er politistatsmetoderne fra Jeltsins tid atter taget i brug mod oppositionen.

Men tilbage i 1993 fik Jeltsin forfatningen godkendt, og et parlament blev valgt. Befolkningens holdning til magthaverne fremgik af en overraskende stor støtte til de to protestpartier, Zhirinovskijs højrepopulister og Zjuganovs KPRF.

En anden arv fra Jeltsin-tiden er magtens forråelse. Den rå magt, der blev anvendt i september-oktober 1993, blev senere anvendt både i Tjetjenien og i hverdagen. I ord og i handling. Den prægede det, man kalder samfundsmoralen. Og som man siger på russisk: »Fisken begynder at rådne fra hovedet af«. Det startede med fængsling af parlamentets ledere, med censur og chikane mod oppositionen. Derefter fulgte en folkeafstemning, hvor magthaverne, for at opnå de fornødne 50 pct. ja-stemmer, fuskede med vælgertallet. At forfatningen blev vedtaget, var udtryk for befolkningsflertallets ønske om orden og stabilitet. Det blev reelt set en accept af det autoritære præsidentstyre, som Rusland stadig har.

Hverken det nye parlament eller regeringen har afgørende magt. De vigtigste politiske beslutninger træffes i præsidentens nærmeste kreds, hvor det var den voksende præsidentadministration, en slags superregering, der kun står til ansvar overfor præsidenten, der traf – og stadig træffer – de vigtigste beslutninger. Det gjaldt både krigen mod Tjetjenien, udskrivelse af præsidentvalg og udpegning af premierministre. I de sidste år af Jeltsins tid som præsident, hvor han ofte var uarbejdsdygtig, opstod et nyt magtcenter, den såkaldte »Familie« der omfattede hans datter Tatjana og hendes venner blandt de nyrige oligarker. Netop den sidstnævnte kreds blev lukket ind i politik, da det i starten af 1996 stod klart, at KPRF-formanden Zjuganov var favorit ved det forestående præsidentvalg. Ved det verdensøkonomiske forum i Davos i januar 1996 dannede disse finansyrster et syndikat til sikring af Jeltsins genvalg. Og de sejrede. Betalingen for oligarkernes deltagelse i valget af Jeltsin blev

deres ret til at fordele statens kronjuveler mellem sig bag lukkede døre. En af dem, den nylig afdøde Boris Borisovskij, blev vicechef for Ruslands sikkerhedsråd. En anden, Vladimir Potanin, var vicepremierminister med ansvar for privatisering.⁴⁾ Sammen med arkitekten bag Ruslands skandaløse privatisering, Anatolij Tjubajs, stod denne kreds i 1999 også bag kåringen af den tidligere efterretningsagent Vladimir Putin til arving. Han viste sig villig til at beskytte Jeltsin og hans familie imod retsforfølgelse efter præsidentskiftet.

I Putins tid er der sket en fortsat indskrænkning af demokratiske rettigheder, der jo blev udvidet under den sovjetiske perestrojka, men reduceret af Jeltsin i efteråret 1993. Putin har både bevaret præsidentadministrationens centrale rolle og styrket statens rolle i forhold til oligarkerne. De hidtidige finansyrster er delvis udskiftet med nye, i høj grad Putins venner fra Skt. Petersborg (fra KGB, fra borgmesterkontoret og fra en meget omtalt Ozero-gruppe, der i 1990'erne opkøbte jordarealer nord for byen).

I 00'erne blev der skabt en vis økonomisk stabilitet. Det påpeges ofte og med en vis grund, at *de fleste russere* nu har fået det bedre end i de kaotiske Jeltsin-år. Men for det første burde man tale om *de russere, der overlevede*. Befolkningen kom til at betale en høj pris. Der har været en almen overdødelighed, som kunne sammenlignes med de menneskelige ofre fra Stalin-tidens udrensninger. Hertil perioder med sult, fattigdom og ydmygelser. Tusinder af unge mænd blev dræbt i Tjetjenien. Gennemsnitslevealderen faldt markant i forhold til sovjettiden. I 1991 havde Rusland en befolkning på 148 mio., i 2002 var den på 142 mio. Blandt de 143 mio., der i dag bor fast i Rusland, er nu også et stort antal flygtninge samt fremmedarbejdere fra tidligere sovjetrepublikker, der imod deres vilje, men takket være Jeltsin, blev placeret i »udlandet«. For det andet må man ikke overse den store sociale ulighed. Imens indkomstuligheden i Sovjetunionen kunne sammenlignes med de nordiske lande, så svarede denne ulighed i Rusland i 00'erne til tilstanden i Marokko og Cambodja.

Ideologisk er der kommet nogle nye toner. Hvor Jeltsin-tiden var domineret af det, George Soros betegner som *markedsfundamentalisme* (altså reduceret statsregulering), er det nu snarere national-konservatisme der er herskende. Den udelukker dog ikke elementer af nyliberalisme. Bemærkelsesværdigt har Vestens reaktion ændret sig fra, at man i Jeltsins tid hyldede den russiske markedsfundamentalisme, til at man i dag ser en vis interesse i statsindgreb og statsgarantier. Det skyldes vel at mange vesterlændinge har tjent på Jeltsin-tidens kaos, så nu ser man gerne at den russiske stat sørger for ro og orden.

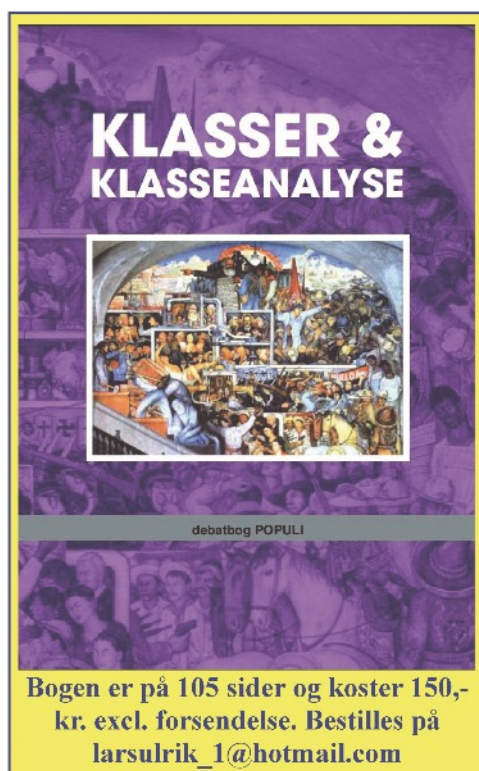
»So ein Ding...«

12. juni 1990 er en dag mange ser som starten til Sovjetunionens opløsning og fald. Den dag vedtog Ruslands (dengang: RSFSR) nyvalgte parlament på Jeltsins initiativ landets suverænitetserklæring. Den blev et vigtigt afsæt i hans personlige kamp mod den sovjetiske præsident Gorbatsjov. Deri indgik tanken om Rusland som selvstændig politisk aktør. I forsøg på at glorificere sine gerninger udråbte Jeltsin 12. juni til nationens *uafhængighedsdag*. USA har jo en, så han fik af sine rådgivere

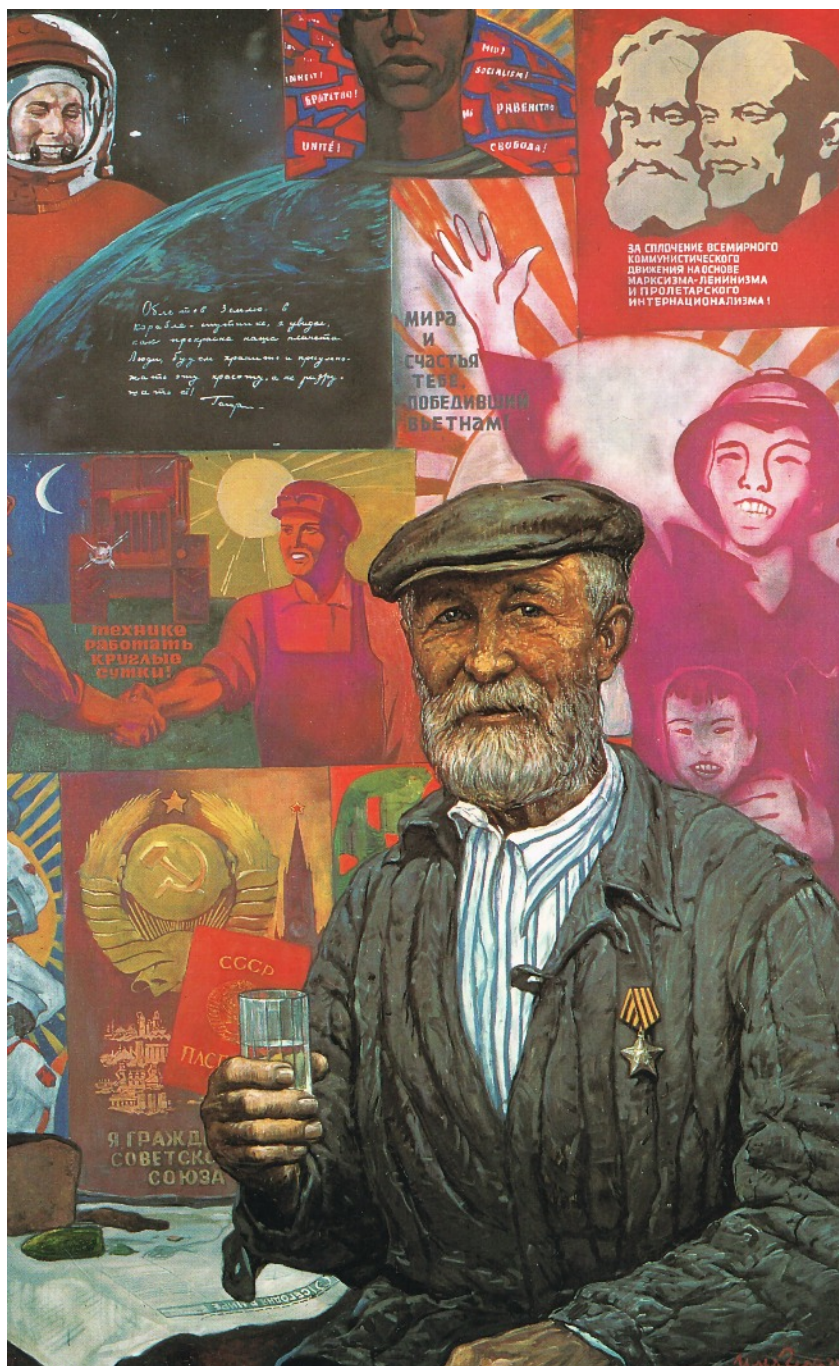
at vide, at »so ein Ding müssen wir auch haben«. I Jeltsins tid som præsident blev der ironiseret over tanken om Ruslands *uafhængighed af Sovjetunionen*. Først fordi Rusland i 1990-91 stadig var den største og dominerende del af Sovjet, men siden 1992 har flere og flere direkte fordømt eller beklaget opløsningen af Sovjetunionen. Dette tog Putin op. Han ændrede derfor dagens betegnelse til *Ruslands dag*. I vor tid er der dog, i følge meningsmålinger, ikke mange russere der finder denne dag særlig glørværdig. For nylig tog en gruppe parlamentsmedlemmer initiativ til at finde en »mere passende« dato som Ruslands nationaldag. Forslag om at det skal være datoen for indførelsen af kristendommen i Rusland eller en dato for en af Zarruslands militære sejre blev afvist. P.t. diskuteres oftest kun to datoer: 9. maj 1945 for sejren over Nazityskland og 12. april 1961, dagen for Jurij Gagarins rumfærd, det første menneske i rummet. Disse bedrifter fra den sovjetiske historie er åbenbart de vigtigste, nationen i dag kan samles om i stolthed.

Ilja Glazunovs maleri fra 1977 'За Васю здоровьем' ('Skål!') er en hyldest til Oktoberrevolutionens 60-årsdag og til det sovjetiske folks indsats gennem historien.

NOTER:

1. *Præsidentens Rusland. Boris Jeltsin. En selvbiografi, 1990-1993*. Børsen Bøger, 1994.
2. I forlængelse heraf skrev Flemming Rose: »...For mig er der ingen tvivl om at Jeltsin som overgangsfigur i højere grad pegede fremad mod nye demokratiske horisonter end en autoritær og totalitær tradition« (Flemming Rose. *Katastrofen der udeblev. Rusland i forvandling 1992-1996*. Gyldendal, 1997).
3. Blandt de få hæderlige og lødige Ruslandsbeskrivelser på dansk kan følgende to nævnes: Geir Hønneland og Jørgen Holten Jørgensen. *Moderne russisk politik. En indføring i Ruslands politiske system*. Forlaget Samfundslitteratur, 2007 samt Karsten Møller. *Fra kaos til Putin*. Jyllandspostens Forlag, 2008.
4. Se: Natalie Streltsova Nielsen. *Århundredets største bedrag. Privatiseringen i Rusland 1992-1999. En socio-økonomisk analyse*. Forlaget Ravnerock, 2013.

Til kongres i Finlands Kommunistiske Parti

I weekenden 8.-9. juni afholdt SKP (Suomen Kommunistinen Puolue – eller på dansk Finlands Kommunistiske Parti) kongres i Vantaa udenfor Helsinki. Systemkrisen, den finske koalitionsregerings reaktionære indenrigspolitik, følgagtigheden overfor imperialismen og behovet for et konsekvent alternativ stod i centrum af diskussionerne.

Af Henning Jakobsen

Midt i hedeølgen, som i starten af juni havde ramt Finland med temperaturer nogle steder op mod 30 grader, afholdt Finlands Kommunistiske Parti i dagene 8.-9. juni kongres i *Tikkurila Lukio*, en skole i Helsinki-forstaden Vantaa. 121 delegerede og 113 gæster deltog i kongressen, deriblandt gæster fra Finlands Kommunistiske Ungdomsforbund, Det Europæiske Venstreparti, Cubas Kommunistiske Parti (repræsenteret af ambassadøren), Den Russiske Føderations Kommunistiske Parti, Danmarks Kommunistiske Parti, Det Tyske Kommunistiske Parti, Sydafrikas Kommunistiske Parti samt en lokal repræsentant fra Irans Kommunistiske Parti (alle de nævnte gæster holdt hilsningstaler). Også lokale repræsentanter fra Vietnams Kommunistiske Parti (ambassadøren), Polisario og Iraks Kommunistiske Parti var til stede. Mindst 35 andre partier havde sendt hilsner til kongressen. De 121 delegerede fra Finlands Kommunistiske Parti repræsenterer knapt 2500 medlemmer fordelt på 14 distrikter og ca. 120 grundorganisationer. I flere byer, deriblandt storbyer som Helsinki, Tampere og Jyväskylä, sidder der SKP'ere i byrådene. SKP udgiver ugeavisen *Tiedonantaja* (som betyder rapportering på dansk). *Tiedonantaja* har også sin egen

bladfestival, som i år foregår i weekenden 21.-22. september i Turku (også kendt som Åbo). Internationalt deltager SKP i både møder i den internationale kommunistiske bevægelse (»Athenmøderne«) og møder i det Europæiske Venstreparti, hvor det er fuldgyldigt medlem.

En koalitionsregering, som marcherer højre om...

Siden parlamentsvalget for to år siden har Finland haft en 6-parti-koalitionsregering, spændende fra de konservative kristdemokrater over Socialdemokraterne og de Grønne til Venstrealliancen. De mere nationalistisk indstillede »Sandfinner«, der på mange områder minder om det hjemlige Dansk Folkeparti, er dog holdt uden for indflydelse, men det er ikke desto mindre en højrepolitik, som regeringen fører. En højrepolitik, hvor landet mere end har underordnet sig »Eurodisciplinen« og EU's finanstraktat med nedskæringer på henved 10% af statsbudgettet. Pensionsalderen er ligesom herhjemme i skudlinjen. Militæret bruges der dog rigelige ressourcer på, bl.a. til tropper udstationeret i Afghanistan, ligesom Finland deltager i »Syriens Venner« og i fælles militære operationer med NATO højt mod nord. Regeringen er således for første gang siden Anden Verdenskrig holdt op med at definere Finland som alliancefrit. Diskussionerne på SKPs kongres var præget af den alvorlige situation, hvor også en række regionale problemstillinger blev diskuteret, f.eks. den kommende finske kommunal(struktur)reform, som med større

enheder baner vejen for EU-udbud og privatiseringer; den øgede diskrimination af minoriteter, herunder af de svensktalende – og miljøproblemer med den voksende minedrift i Lapland og Karelen. Organisatorisk har SKP fokus på traditionelle kommunistiske dyder som agitation og deltagelse i aktuelle diskussioner, løssalg af partiavisen, marxistisk teori og skoling (i nogle af kongressens vedtagne papirer fremhævedes det netop, at man bygger på Marx', Engels' og Lenins lære) samt ikke mindst grundige diskussioner, der tages

Kongressen. På talerstolen Juha-Pekka Väisänen, der senere af den nyvalgte CK valgtes til ny formand for SKP.

før beslutningerne træffes, hvilket den meget disciplinerede afvikling af selve kongressen klart viste nytten af.

Alliancepolitikken

Finlands Kommunistiske Parti er et yderst usekterisk parti, som har erkendt nødvendigheden af at optræde selvstændigt i brede alliancer. Det gælder som nævnt internationalt, hvor man forfægter egne synspunkter i de fora, hvor man deltager. For eksempel arbejder SKP i det Europæiske Venstreparti for et tættere samarbejde med den Russiske Føderations Kommunistiske Parti. Gæsten fra dette parti, dumemedlemmet Alexander Yuschenko, benyttede i øvrigt sin hilsningstale på SKPs kongres til at uddele en hædersmedalje til den afgående partiformand, Yrjö Hakanen, og fire andre finske partiveteraner. I det hele taget nævnes broderpartierne i Rusland, de nordiske og de baltiske lande i SKPs internationale resolution som partier, man gerne vil styrke et *praktisk* samarbejde med. Men også i Finland arbejder SKP i de bredest mulige alliancer. Således var SKP med til at stifte den finske »Venstrealliance«, men da denne krævede at SKP skulle opgive sin kommunistiske identitet, kontakten til broderpartiet i det store naboland mod øst og acceptere deltagelse i en regering med borgerlige kræfter, førte det til et uundgåeligt brud. Derfor stiller SKP for tiden selvstændigt op til både lokal- og EU-parlamentsvalg, men til det kommende finske parlamentsvalg i 2015 arbejder SKP på gennem diskussioner *fra neden* at kunne rejse en ny *progressiv* venstreorienteret alliance, som måske allerede i 2015 vil kunne opnå repræsentation.

Alternativet

I modsætning til de højrepopulistiske »Sandfinner«, som nok brokker sig over dette og hint, skal SKP kunne være med til at levere alternativet, i sidste ende socialismen; men undervejs opstilles en række delmål. Et gennemgående tema på kongressen var f.eks. en 30-timers arbejdsuge, som kan være med til fordele arbejdet og de økonomiske ressourcer til gavn for også de 380.000 arbejdsløse i Finland. Også kamp mod forhøjelse af pensionsalderen og mod privatisering er på dagsordenen. Blandt de formodentligt senere skridt i denne antikapitalistiske kamp står også offentlig ejerskab af og demokratisk kontrol med bankerne. Kampen mod EU-traktaterne (i beretningen opfordre-

Partiets og nationens flag foran skolen i Vantaa.

des til folkeafstemninger om disse) og mod tættere tilknytning til NATO står i centrum af de internationale opgaver. Det virker som et yderst levende parti, som har stillet sig disse opgaver. Ved kongressens slutning kunne den nye centralkomité på 39 medlemmer samt 11 kandidatmedlemmer præsenteres. Med 19 nye medlemmer af centralkomitéen blev det til en relativ ung ledelse med en gennemsnitsalder på 48 år. Nyvalgt formand blev den 46-årige Juha-Pekka Väisänen. I det hele taget var det en kongres, som gav masser af inspiration, også af kulturel art. Lørdag aften var de internationale gæster at finde i skolens auditorium, hvor en storslået kongreskoncert fandt sted med digtoplæsning og varieret musikalsk underholdning. Tidligt søndag, mens kongressen behandlede interne spørgsmål som økonomi og vedtægter, blev de internationale gæster inviteret på udflugt til den berømte finske komponist Sibelius' hus, »Ainola«, i Järvenpää, nord for Vantaa og Helsinki. Og med den stående afsyngelse af Internationale på finsk ved kongresafslut-

ningen søndag kl. 16.00 var der sat punktum for en velforberedt og motiverende kongres. Klassekampen fortsætter – med SKP som en vigtig og stærk aktør i det finske frontafsnit.

En håndfuld af de internationale gæster foran komponisten Sibelius' hjem, "Ainola". DKP's repræsentant ses som nr. 2 fra venstre med notesblok.

To unge kammerater optræder ved kongreskoncerten lørdag aften.

Frihedskampens idealer

Den 29. august 1943 blev der vendt op og ned på de politiske forhold i Danmark. Efter omfattende sabotage og folkestrejker i alle landets større byer kapitulerede ministeriet Erik Scavenius og trak sig tilbage. Den skændige kollaboration med den tyske besættelsesmagt blev bragt til afslutning.

Fra 1943 og frem til krigens slutning blev *Danmarks Frihedsråd* den eneste legitime autoritet i landet, som befolkningen lyttede til, og som de allierede anerkendte som den lovlige repræsentant for det danske folk.

Vi skylder alle dem, der kæmpede og satte livet ind i frihedskampen, vores taknemmelighed og respekt. Der er i disse år en

særlig grund til at holde frihedskampens idealer op som et forbillede, idet Danmark ikke længere er en fri og selvstændig nation.

Som under Grevefejden i 1500-tallet er det de store handels-huse, nutidens monopoler i skikkelse af EU, der bestemmer vores inden- og udenrigspolitik. De bestemmer indholdet af den økonomiske politik og om Danmark skal gå i krig.

Som en hæder til modstandskampens veteraner bringes her en skildring af interneringen af Laurids Rosendahl og andre ledende fagforeningsmænd i Esbjerg den 22. juni 1941 i forbindelse med overfaldet på Sovjetunionen.

Folkestrejken i Odense i august '43 førte til voldsomme demonstrationer mod besættelsesmagten og det danske politi. Fotograf E. Christoffersen, Odense Stadsarkiv.

Markeringen af den 29. august 1943

Der ikke fra Danmarks Radios side planlagt nogen form for markering af den 29. august 1943 i TV. Den eneste udsendelse der sendes på dagen, er en radioudsendelse fra Radio Fyn om *Augustoprøret*. Den bliver sendt som en foredragsaften fra *Historiens Hus* i Odense.

Det siger noget om den tid vi lever i, hvor man helst glemmer *Frihedskampen* og de mennesker som ydede en indsats og måske satte livet til. Diskussionen om Frihedsmuseet er et symptom i samme retning. Det officielle Danmark vil helst glemme vores historie, nu da vi er blevet medlem af »Det store Folkefællesskab« – EU.

Lars U. Thomsen

Laurids Rosendahl – en ildsjæl i fangenskab

Af Lars Ulrik Thomsen

Det er søndag den 22. juni 1941. Laurids Rosendahl har været til gudstjeneste i metodistmenigheden. Der var arrangeret et større stævne, hvor bl.a. Laurids' broder skulle prædike. Mens familien sidder ved søndagsbordet, kommer naboen frk. Bjørn og ringer på. Hun er oprevet og opfordrer Laurids Rosendahl til omgående at fjerne alt, hvad han har stående af kommunistisk og russisk litteratur. »Nej frk. Bjørn. Jeg har intet at skjule, og min samvittighed er ren!«

I det samme ringer det igen på døren, og udenfor står to statsbetjente. Det er et par læse-interessererede herrer, for da de er færdige, har de næsten fyldt en bil med bøger og pjecer, og Rosendahl må følge med i arresten. Her møder han sine to partikammerater Søren Hansen og Einer Hansen, hvor sidstnævnte på det tidspunkt var formand for DKP i Esbjerg.

I et lukket salatsfad føres arrestanterne mod et ukendt mål. Betjentene vil ikke svare på fangernes spørgsmål, men gennem et lille hul i de maledede vinduer kan Rosendahl se, at de er på vej gennem Ribe. Det gør ham urolig, skulle de mon udleveres til de tyske myndigheder ved grænsen? Til deres overraskelse bliver de bragt til Toftlund arresthus. Overraskelsen er også stor hos den lokale politimester, der forbløffet spørger Rosendahl: »Hvad vil De dog her, hr. Rosendahl!?« »Jeg er, sammen med mine to kammerater, Deres fange.«

Nu starter en længere procedure med forhør og rapporter til Rigspolitechefen og Justitsministeriet. Mest bemærkelsesværdigt er, at fangerne opholder sig fra juni til august i arresten, uden at der afholdes et grundlovsforhør. I slutningen af august 1941 overføres de til Københavns Politigård sammen med andre fanger, der er arresteret i det syd- og sønderjyske område. Her kommer de omsider i »grundlovsforhør«, dvs. alt er tilrettelagt på forhånd, og fangernes protester tages ikke til følge, forsvareren forholder sig tavs. Grundlovsbruddet der var ensbetydende med landsforræderi, begået af danske politikere og den højeste juridiske sagkundskab, var en realitet.

Fangerne overføres nu til Horserødlejren, hvor de indkvarteres fire og fire på hvert kammer. For den 62-årige Rosendahl betyder det søvnproblemer, og han taler med sine kammerater om at blive overført til Vestre Fængsel. De forsøger at få ham fra det, men Rosendahl står fast på sit. Med lægens godkendelse overføres han til sygeafdelingen på Vestre Fængsel, sandsynligvis i løbet af oktober 1941.

Udefra arbejder familien ihærdigt på at få Laurids Rosendahl løsladt. Det fremgår af et notat i sagsmappen, at bogtrykker Kristian Rosendahl den 17. december 1941 har anmodet om at få udvidet besøgstid hos broderen. I første omgang fører det ikke til noget. Derfor henvender Kristian Rosendahl sig til en nær ven af familien, bibliotekskonsulent Jørgen Banke, og beder ham om at besøge justitsminister Thune Jacobsen. Hvordan samtalen har forment sig, kan vi kun gisne om: »Hr. justitsminister, jeg anmoder Dem om at løslade Laurids Rosendahl. Hans helbred er ikke godt.«

»Som De ved, har Folketinget vedtaget loven om forbud

mod kommunistiske foreninger og deres virksomhed, derfor kan jeg som justitsminister ikke sætte mig ud over gældende lov.«

»De ved vel at Rosendahls helbred er dårligt, og hans alder taget i betragtning burde man her gøre en undtagelse.«

»Der er tale om personer som er interneret på grund af samarbejde med fremmede magter, og som derfor er en trussel mod statens sikkerhed.«

»Er det Deres alvor?«

»Jeg ser ingen mulighed for at imødekomme Deres anmodning.«

På vej ud ad døren vender Jørgen Banke sig om og siger, med henvisning til den barmhjertige samaritaner: »En levit gik forbi. Farvel hr. Justitsminister!«

Nu går der flere måneder uden nogen udsigt til forandring. Først den 6. juni 1942 hentes Laurids Rosendahl ind på Politigården, til en afhøring af to kriminalbetjente fra Københavns Opdagelsespoliti. Dette forhør var meget betydningsfuldt, fordi Rosendahl blev tilbudt løsladelse, på baggrund af en lægeundersøgelse. Betingelsen var, at han skulle afsvære sig sin politiske tro og overbevisning.

»Men ser De, det vil jeg ikke!« svarede Laurids Rosendahl og fortsatte: »Hvis jeg kommer til Esbjerg, sætter jeg mig op i Byrådssalen, og jeg forlanger, at mine to kammerater, Søren Hansen og Einer Hansen, løslades sammen med mig!« Betjentene svarer prompte: »Så kører vi Dem tilbage til Vestre Fængsel, hr. Rosendahl.«

»Kør væk!« Af en notits fra den 6. juni 1942 fremstiller kriminalbetjentene det således: »På forespørgsel oplyste han, at han ikke vil nedlægge sit mandat som byrådsmedlem i Esbjerg, lige som han heller ikke ønsker at blive løsladt, uden at han er lige så fri en mand som før han blev interneret.«

Nu begyndte der en livlig sagsbehandling, i justitsministeriets 3. kontor. Rosendahls stejle holdning ser ud til at have voldt embedsmændene besvær. Ifølge sagsmappen var der modstridende opfattelser af, hvad man skulle stille op med fangen.

Endelig, den 18. august, hentes Laurids Rosendahl til afhøring af de samme kriminalbetjente, denne gang på Vestre Fængsel. Her blev han tilbudt at blive løsladt til Folkekuren i Hald, med henvisning til overlæge Bangs lægejournal fra Rigshospitalet. Denne undersøgelse gjorde bevidst Rosendahl ringere end han var. Rosendahl havde inden afhøringen fået en godkendelse af den illegale partiledelse på Vestre Fængsel, der opfordrede ham til at tage imod tilbuddet.

Det må have været en forunderlig oplevelse, efter mere end et års indespærring, at rejse gennem landet og komme til det naturskønne Hald ved Viborg. Her modtages han af overlægen, der efter at have undersøgt ham, stilfærdigt bemærker: »Gør en rask mand af ham, men gør det langsomt!«

Rosendahl har beskrevet, hvordan Kuren blev hans andet hjem, og hvordan han lærte personalet og de øvrige beboere at kende. Efterhånden som Rosendahl kom i behandling fik han det bedre, og i det omfang han kunne magte det, deltog han i det illegale arbejde. Det sker fortrinsvis ved fremstilling af illegale blade, der så fordeles ved hjælp af kurerer.

Det må have krævet et vist mod, for en del af Kuren var beslægtet af den tyske besættelsesmagt. Et panserjægerkompagni havde nedgravet antiluftskytskanoner i ly af Kuranstalten, og en del af Kuren blev også anvendt som lazaret for den tyske værnemagt. Alligevel kunne Rosendahl færdes rimelig frit, og han rejste bl.a. til Varde. Her mødtes han med skrædder Arne Laursen fra Esbjerg, der var forbindelsesled til den esbjergensiske modstandsbevægelse. Den daværende formand for smedene i Esbjerg, Viggo Petersen, har efter krigen beskrevet, hvordan han førte en livlig korrespondance med Laurids Rosendahl. Hvis denne brevsamling en dag skulle blive offentligt tilgængelig, kan den sandsynligvis fortælle, om Rosendahl havde indflydelse på de bevægede begivenheder i Esbjerg i august 1943.

Efter kapitulationen vendte Rosendahl hjem til Esbjerg og genoptog sit arbejde som formand for smedene. Ved folketingsvalget i 1945 indvalgte Rosendahl som DKP's repræsentant med et meget flot stemmetal. Efter valget udtalte Rosendahl til DKP's blad, *Folkets Røst*:

»Valget fortæller os, at arbejderne klart har gennemskuet hele Socialdemokratiets tågetale, at det var os der ikke ville samling. Ja, det var os der ville, og det var den danske arbejderklasse der ville. Den var vi i kontakt med under valgkampen, som vi var det før. Og det tør jeg sige, at Kommunistisk Parti efter valget med hele vor forøgede kraft vil sætte alt ind på at være i den nøjeste kontakt med hvad der rører sig i folket til gavn for arbejderne og småkårsfolk.«

Men folketingsarbejdet lå ikke for Rosendahl. Han savnede sine venner i Esbjerg og debatterne i byrådssalen. Sandsynligvis har den træge form på Christiansborg ikke lige været Rosendahls kop te. Han beskrev daværende statsminister, venstremanden Knud Kristensen, med følgende ord: »Det mest trekantede menneske jeg har kendt, og stædig som en karriolhest!«

Det var derfor en lettelse, da Folketinget blev opløst ved valget i 1947 og Rosendahl kunne hellige sig arbejdet i fagforeningen. Laurids Rosendahl var formand for smedene i 31 år, fra 1923 til 1954. Han var en respekteret formand langt uden for sin egen kreds. I sine erindringer skriver tidligere forbundsformand Hans Rasmussen:

»Han var en ilter og brændende sjæl, der blev Esbjerg-smedenes centrale skikkelse. Han kæmpede for sine kammerater med en fantastisk ildhu. Rosendahl er en af dem der afgørende har været med til at forbedre smedenes vilkår.«

Sammenfattende kan man sige, at regeringen den 22. juni 1941 forsøgte at sætte DKP ud af spillet. Det skete som i Esbjerg ved at arrestere de mest fremtrædende faglige og politiske tillidsmænd for partiet. Det lykkedes ikke, og DKP blev, i forbund med andre, til den væsentligste kraft i modstandsbevægelsen. Det førte senere til bruddet med samarbejdspolitikken den 29. august 1943.

Laurids Rosendahl var en af de mange internerede kommunister, der ikke lod sig kue. Selvom han var sygdomsmærket, optrådte han værdigt over for sine fangevogtere og afviste de »tilbud« han fik. Det er et af de skændige kapitler i dansk retshistorie, at baggrunden for kommunisternes internering den 22. juni var en registrering foretaget af det danske politi, der udleverede en kopi til tyskerne. I 1970'erne blev DKP igen registreret, bl.a. ved hjælp af *Arbejderbevægelsens Informations Central*, for derefter at blive udleveret til den amerikanske efterretningstjeneste, *CIA*. Den dag i dag foregår der stadig overvågning af venstreorienterede i Danmark i strid med Grundlovens ånd og bogstav.

P.S. Artiklen er en del af bogen *Frihedskampe gennem tiderne*, der udkom på forlaget Populi i maj måned i år.

Laurids Rosendahl var medstifter af DKP i Esbjerg i 1923

Danmark besat, befriet og besat igen!

Socialdemokraternes falske løfter ved folkeafstemningen i 1972 banede vejen for Danmarks tilslutning til EF-Unionen.

Af Lars Ulrik Thomsen

Efter krigen udkom der et digert værk af forfatter og folketingsmand for socialdemokraterne, Hartvig Frisch: *Danmark besat og befriet*. Det skulle hvidvaske Socialdemokratiets skændige kollaboration med Hitler-Tyskland, som kostede det danske samfund store lidelser og ufattelige summer der blev overført fra clearing-kontoen til tyskerne, beløb på ca. 60 mia. kr. er nævnt som den samlede gæld. En gæld som aldrig er betalt tilbage af det ellers i dag velstillede Tyskland.

Vi kan takke Jens Otto Krag og K. B. Andersen og andre »fremsynede« socialdemokrater for at historien gentager sig. Med løfter, der siden viste sig at være løgnagtige, lokkede de et flertal til at stemme ja den 2. oktober 1972.

Det besynderlige er at historien gentager sig. Vi bliver igen den undertrykte part i forhold til den rige nabo, både hvad angår underskud i samhandel og gæld til de tyske banker. Helle Thorning-Schmidt viderefører frejdigt kollaborationen og beskærer pensionisters, arbejdsløses og studerendes levestandard, for at vi kan aflevere milliarder til den bundløse kasse i EU.

Hvis det ikke var blodig alvor, kunne det minde om en af de kendte *molbo-historier*. Molboerne fik under udgravningen af en brønd en stor bunke jord tilovers som de ikke vidste hvad de skulle gøre ved, for den kunne jo ikke ligge der og flyde. En af dem fandt da på, at de skulle grave et hul et andet sted og

komme jorden deri.

Det syntes de alle var sådan et rigtig godt forslag, men lidt efter spurgte en dog betænkeligt: »Ja, men hvor skal vi så gøre af den bunke jord, vi får til overs når hullet er gravet?«

Den klogeste af molboerne svarede: »Jo, det er da ligetil! Vi graver selvfølgelig bare hullet så stort, at det kan rumme begge bunkerne på en gang!«

Det er den samme logik som EU anvender i den måde det forvalter sit budget på. Som molboerne lukker man hullerne ved at skabe ny gæld og sender regningen videre til de svagere partnere!

Maleren Viggo Rohdes fremstilling af den danske "eksport" til Tyskland under besættelsen med titlen: "- og saa alt det andet".

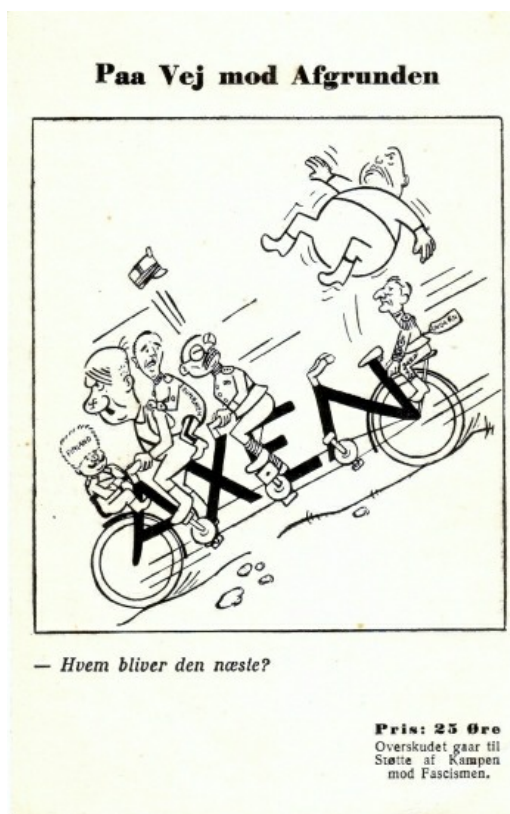
August 1943

I 1943 tegnede den tidligere redaktør på *Land & Folk* Thorkild Holst dette illegale postkort til støtte for modstandskampen. Man kan ikke lade være med at tænke på lighederne i den nuværende økonomiske og politiske udvikling i EU. Den økonomiske krise har fået EU til at vise sit sande ansigt som en imperialistisk magt der – med Tyskland i spidsen – vil sikre sig en plads i den øgede internationale konkurrence og polarisering.

I Grækenland er fascisternes med den misvisende betegnelse »Gyldent morgengry« blevet det 3. største parti i landet og opretter nu afdelinger i andre lande. F.eks. i Tyskland hvor der er mange græske arbejdere.

Også i andre lande i Europa er fascismen og højrekræfterne på fremmarch. Der er mere end nogensinde brug for at holde de antifascistiske traditioner i hævd; bl.a. ved at mindes 70-året for de skelsættende begivenheder i august 1943. Her rejste arbejderklassen sig i forbund med funktionærer og tjenestemænd til et åbent oprør mod kollaborationen med Hitler-Tyskland. Det betød et brud med *samarbejdspolitikken* og Danmarks anerkendelse som en del af De Allierede.

Lars U. Thomsen

Freden blomstrer hvor hjerterne er varme

Ved DKP's og KPiD's fælles traditionsrige Sankt Hans-bål på Amager Strand havde DKP i år inviteret Dansk-Syrisk Forenings formand *Mohamad Mahfoud* til at tale

Sankt Hans aften er et levn fra oldtidens danske skikke, hvor årets længste dag, sommersonhverv, blev fejret. Som dengang er Sankt Hans eller Midsommer også i dag en begivenhed, alle glæder sig til.

Her mødes danskernes oldtidsskikke og tro med udefrakommende impulser. Således har danskerne op gennem tiderne tilsat deres skik lidt nyt hen ad vejen – uden at miste det danske fundament; skikken og ånden fra oldtiden mærkes stadig i dag.

Der er oldtidstro og nytidstro indblandet, budskabet er dog det samme – ondskab skal jages væk. Dels er det den ældgamle midsommer, vi fejrer. Dels er det Johannes Døberens fødselsdag.

Den samme Johannes som vandrede i Syrien og bad folk at blive bedre mennesker, den samme Johannes som vi i Syrien også hylder, den samme Johannes som fik en kirke i Syrien dedikeret sig og hvor han ligger begravet. Som syrer kan jeg ikke andet end være stolt af min landsmand, som efter 2000 år lever videre helt oppe i Nord – sammen med skikke og tro som jager det onde væk!

Sankt Hans aften er en pæredansk smuk aften, og jeg er glad for at være en del af idyllen og bæret over at holde tale denne aften.

Midsommer var i gamle dage den mest magiske tid på året.

De magiske naturkræfter kunne være både onde og gode. Bålet skulle, dengang som nu, holde ondskaen væk og fremme det gode.

Midsommerens onde heks, bålet som holder ondskab væk og middelalderens offer-heks har i disse tider fået en ny mening for mig som syrer.

Jeg og mine landsmænd har mødt Bloksbjerg onde hekse, både i Syrien og i Danmark. Kærligheden til ens land er den samme alle vegne, og ingen ønsker at midsommerens trolde og hekse bliver hængene blandt sit folk. De sidste to år synes det dog som alle heksene fra Bloksbjerg er vågnet fra dvale og valfarter til Syrien for at sprede ondskab.

Syrien er en mosaik af et hav af forskellige kulturelle grupperinger som går mere end 12.000 år tilbage, alle flettet sammen i harmoni og gensidig respekt – vi er hver især sammensat af lidt af det hele.

Kriminalitet og tyveri var en sjældenhed, selv i storbyerne; enhver kunne rejse landet på kryds og tværs, dag og nat, uden at bekymre sig om overfald.

På en nat var alt som forvandlet, bevæbnede grupper beskød civile og betjente, om natten kørte de fra det ene kvarter til det andet og forsøgte at skabe sekterisk konflikt. En ugedag i den ene grænseby, og ugedagen efter i en anden grænseby.

Samtidig kunne syrerne sidde og se udenlandske kanaler fortælle historier som var hevet ud af den blå luft. Gang på gang når syrerne uden for Syrien ringede hjem og spurgte hvordan situationen var, fik man straks spørgsmålet: Det jeg med egne øjne ser udenfor mit vindue eller det de udenlandske kanaler siger sker foran mit vindue?

Forskellen var jo som dag og nat, foran vinduet kunne alt være ro, men TV-kassens udenlandske stemme viste brand og bomber!

De bevæbnede grupper udførte barbariske drab, filmede det og sendte det til folk i et forsøg på at skabe raseri – men de bevæbnede havde glemt, at syrerne er venner og i familie på kryds og tværs og talte sammen. Forsøget på at skabe en sekterisk borgerkrig mislykkedes.

Hokus pokus, havde Syrien pludselig kilometer-lange tunneler mellem grænsebyer og landsbyer i nabolande, hvorigenem trolde, hekse og våben kom ind.

Det er kun hekse som kan trylle lange undergrundstunneler på et par dage.

Mens folket samlede sig bag dialog og reformer, blev Bloksbjerg-heksene alt mere barbariske, de kom fra alle verdenshjørner med moderne våben, bunker af udenlandsk valuta og en horde af PR-agenter. Men syrerne sælger sig ikke på bekostning af deres land.

Bloksbjerg-kongerne måtte tage andre midler i brug for at knække patriotismen: Der kom sanktioner som ramte den jævne mand og kvinde, der kom sanktioner der censurerede alle syriske medier, således at syrerne selv ingen stemme havde i Vesten, medierne blev også lukket land for syrerne i Vesten – og de reportere, som Vesten sendte til Syrien, undgik syrerne, de ville ene og alene til ekstreme ghettoer, hvis navn de havde fået inden de tog af sted.

Det almindelige folk ville de ikke snakke med. Selv den danske presse har med enkelte undtagelser opført sig som udsendte fra Bloksbjerg, ikke bare i Syrien men også i Danmark. De få gange de har tilladt syrerne at udtale sig om Syrien, har de klippet, sammensat og fordrejet interviewet, således at der tegner sig et helt andet billede. Det uhyggelige er, at syrerne i andre vestlige lande oplever præcis det samme, som om der er en hånd og en hjerne, som styrer alle medierne når Syrien skal dækkes.

Samtidig sætter Vesten pistolen for Syriens tinding og dikterer, ofte via Saudi Arabien og Qatar, hvad det syriske folk skal underlægge sig – nemlig en wahabi-ekstremistisk gruppe, som indtil dags dato har udført bestialske drab,

- som spiser deres ofres organer,
- som fordrer hunde med ofres lig,
- som har udført massakrer på hele landsbyer,
- som står bag etnisk udrensning af vore kristne,
- som angriber vore kvinders ligestillings-retigheder etc etc

– og vore reportere kalder dem fortsat oprørere, ja endda syriske oprørere, velvidende at 95% af disse Bloksbjerg-trolde ikke er syrerne (bl.a. jfr tysk efterretningstjeneste) og velvidende at langt størstedelen af syrerne støtter deres regering mod disse barbarer; selv NATO indrømmede i en rapport, at over 70% af syrerne støtter vor regering og præsident.

Så hvad er det for et demokrati, ytringsfrihed og frihed Vesten så gerne vil smide over hovedet på det syriske folk?

Vi syrerne kender principperne indenfor demokrati, frihed, retsstat og ytringsfrihed, vi lærer det i skolen og vi ser alle verdens TV-kanaler – det syriske folk ved hvad det vil have, og det er ikke den slags som kommer på ryggen af ekstremistiske wahabier eller barbariske lejesoldater eller kriminelle fra alverdens fængsler.

Ej heller ønskes en pressefrihed, hvis mål er at manipulere og skabe had, og hvor reporterne opfører sig som et middelalderligt eller saudisk præsteskab, som forbryder sig mod freden via propaganda og bedrag og kan gøre det ustraffet.

Det vi ser i Danmark i dag er visse mediefolks pressefrækhed og visse politikeres ytringsmonopol. Beslutninger tages hen over hovedet på det danske folk, ligesåvel som andre folk – Bruxelles dikterer, Bloksbjerg dikterer!

»Vi elsker vort land, og med sværdet i hånd...« siger Drachmann i Midsommervisen. Sværdet tages i hånd for fædrelandets forsvar. Det bedste og skarpeste sværd imod Bloksbjerg-heksene er viden, tungen og sund fornuft – ikke bomber og kugler! Bloksbjerg-heksene er lige så rædselsslagne for dialog som for bålet!

Hvordan kunne folk pludselig tro at naboen var heks dengang? Ukritisk lydighed mod øvrigheden og manglende sund fornuft samt manglende selvtænkning, eller dannelse som Holberg kaldte det, kan til enhver tid få en flok at tro på det mest bizarre. I vor tid er mediespalterne tilegnet visse personer, hvorfra de kan kaste smuds på medborgere uden at medborgerne har mulighed at komme til genmæle – hvorfor er der personer i vort samfund, som er så bange for udbredelse af viden?

Vi ser således denne lydighed og manglende selvtænkning i dag, selv om alle er skolede! F.eks. tror mange også på, at *alt* det vi ser i tv eller medierne er sandt. Vi tænker ikke på at der sidder en person bag enhver historie, vi spørger ikke hvem personen er, er historien farvet af hans/hendes holdninger, har

han/hun en særlig interesse i at manipulere, hvilke kilder bruger han/hun, kan de verificeres, har han/hun baggrundsviden, kan jeg som læser kontakte kilden – og ikke mindst, hvilke argumenter har modparten?

Vi har i dag en masse småguder, som fortæller os hvad vi skal tænke og hvilken holdning vi skal indtage. Disse småguder er ofte mennesker, hvis liv i medierne eller politik er indbegrebet af glamour, penge og særlige evner. De kan gøre en helgen til heks, de kan gøre en selvstændigt tænkende til papegøje i troskyldige seeres/læseres øjne – men ligesom under heksejagten synes folk ikke det er nødvendigt at høre, hvad medieofrene har at sige! Dommen er fældet!

I vores lovgivning er vi sikret ytringsfrihed, men vi skal være på vagt – der er tegn på at den ikke eksisterer i praksis. Du kan hurtigt blive udsat for heksejagt hvis du ytrer dig. Der er grupper i samfundet, som vil have lagt bånd på ytringsfriheden. Selv om censur er ulovligt ifølge Grundloven, så er der dem der ikke respekterer Grundlovens ånd og finder andre veje at censurere på. Vi skal værne om ytringsfriheden, det skylder vi dem, der kæmpede for at opnå den!

Ligeledes siges vi at leve i et demokrati, et folkevælde, men gør vi det? Det synes som om der kun er en demokratisk dag hvert fjerde år, hvor vi får lovet en masse tom luft. Et demokrati baseret på folkevælde bør respekteres af vore tjenere hver dag, den ene procent skal sikres sine rettigheder mod de 99% - ellers dræber demokratiet den personlige frihed! Et demokrati baseret på flertalsstyre alene er farligt – især hvis demokratiets vogtere, pressen, kommer fra Bloksbjerg og kan forlede og manipulere det intetanende og troskyldige flertal!

I middelalderen blev bålet anvendt mod selvstændigt tænkende, i dag er bålet skiftet ud med mediernes flammer.

Personer bliver, nu som dengang, smidt på »bålet«, hvis man ytrer sig imod magten! Som en advarsel til alle som ikke

indordner sig efter magthavernes eller meningsdannernes holdninger.

Værdifulde gamle skikke holdes i live, det er Sankt Hans et eksempel på. Vi bør ikke overtage alt ukritisk, men tænke selv. Dette må aldrig overlades til TV-kassen og øvrigheden alene.

Det danske folkestyre og velfærdsstaten er en samling brikker, som det danske folk har udvalgt og bygget op – det passer til det danske folk; det er vigtigt at huske, at i andre kulturer vil de udvælge og samle brikkerne ud fra det der passer til deres kultur og folk. Udlændinge skal ikke udvælge brikker og sammensætte det danske folks puslespil, ej heller skal det danske folk udvælge og sammensætte andre folks puslespil.

Er dit puslespil smukt, vil andre gøre alt for at kopiere, man behøver ikke trække det ned over hovedet på nogen med trusler eller bomber.

»Hver by har sin heks og hvert sogn sine trolde,« siger Drachman, og sådan har det altid været og vil altid være, oplysning og dialog er eneste middel mod disse hekse og trolde!

Vi vil fred her til lands
Sankte Hans, Sankte Hans!
Den kan vindes, hvor hjerterne
aldrig bli'r tvivlende kolde.

Sådan slutter Midsommervisen. Og fred, hvor end man er, blomstrer altid der hvor hjerterne er varme. Mens ufred raserer hvor hjerter bliver kolde!

Glæde jager ondskaben væk! Had inviterer ondskaben ind!
Lad os derfor nyde bålet magiske glædesblus i aften med glæde og således jage heksene til Bloksbjerg!

Rigtig god sommer. God Sankt Hans Aften til alle!

صور حصرية لشبكة شموخ الإسلام من مركز الفاتح التابع لجبهة النصرة

Dogmet der splitter danske kommunister

Af Jacob Jensen

Ordet dogmatisme benyttes mest, når nogle misforolker passager i Marx' eller Lenins værker. Marx og Lenin analyserer specifikke situationer baseret på datidens viden, og vi kan lære meget i dag ved at studere deres analyser. Men nogle studerer på en forkert måde. De tager som udgangspunkt nogle bestemte synspunkter og en bestemt politik, de ønsker at fremme. Så leder de efter nogle af Marx' eller Lenins konklusioner, som kan fortolkes som en støtte deres argumentation.

Den slags dogmatisme spillede en stor rolle i splittelsen af den kommunistiske verdensbevægelse. Denne splittelse førte i Danmark til, at små mindretal splittede sig ud af DKP og forsøgte at starte nye grupper eller partier baseret på deres fortolkning af klassikerne. DKP forblev et stort parti og holdt fast ved sin fortolkning af dogmerne.

I begyndelsen af 1990'erne blev DKP splittet op i to lejre. Splittelsen opstod ikke ud fra forskellige fortolkninger af dogmerne, men fordi et praktisk problem var opstået: Partiledelsen var nået frem til den erkendelse, at hvis partiet igen skulle repræsenteres i folketinget, ville en selvstændig opstilling ikke længere være tilstrækkelig. En sådan situation er ikke uden fortilfælde i den kommunistiske verdensbevægelse. Den hænger nøje sammen med kommunisternes holdning til den øvrige venstrefløj i arbejderbevægelsen. Men DKP-lederne studerede ikke disse fortilfælde og dikterede en løsning. Modstanderne af denne løsning studerede heller ikke historien.

Den ødelæggende splittelse førte til et stort frafald. De, som forblev i et af de kommunistiske partier, er stadig delt op i de samme to lejre. Opdelingen begrundes nu med et nyt dogme, som udgør en direkte fortsættelse af skismaet dengang – selv om det er formuleret lidt anderledes. Til forskel fra den gamle dogmatisme er dette nye dogme ikke begrundet med noget, som Lenin har sagt.

Splittelsen af DKP

DKP-ledelsen besluttede at opstille til folketinget i en fælles valgliste med den øvrige venstrefløj – især VS. Der var i DKP stor aversion imod de »løsagtige« VS'ere. Men kommunister skal basere deres politik ikke på følelser, men på konkrete analyser såvel som vejledning fra den kommunistiske verdensbevægelses historie.

Af central betydning er vejledningen fra Kominterns begyndelse, som blev lagt frem af Lenin i 1920. Hans kurs blev videreført af Dimitrov i 1935 i den sidste kongresrapport for Kominterns opløsning, som korrigerede den mellemliggende periodes sekteriske kurs. Der lægges en politik frem, som klart peger på nødvendigheden af at kæmpe for enhed på venstrefløjen – også selv om den omfatter upålidelige og svingende elementer.

Spørgsmålet om en fælles valgliste med VS (og SAP) delte vandene i DKP. Partiledelsen fokuserede på den valgtekniske nødvendighed. Umiddelbart synes dette rimeligt. Men konflik-

ten brød ud i lys lue, fordi partiledelsen i henhold til sin misfortolkede »demokratiske centralisme« krævede, at alle DKP-medlemmer skulle melde sig ind i Enhedslisten. På begge sider gik følelserne højt, og ingen med autoritet fremførte det rimelige kompromis, at medlemmerne selv kunne vælge, om de ønskede eller havde tid og kræfter til også at deltage i Enhedslisten.

En årsag til, at det ikke blev fremført, var den dominerende holdning i DKP's partiledelse: DKP skulle gå i opløsning, mens det indgik i Enhedslisten. Heller ikke det er i overensstemmelse med marxismen-leninismen. Partiet skal være åbent overfor deltagelse i en bredere venstrebevægelse; men det skal bevare sin selvstændige organisation og presse. DKP blev således splittet i to dele, hvoraf *ingen* søgte vejledning i historien.

Senere lykkedes det at genrejse DKP på det grundlag, at medlemskab af Enhedslisten var frivilligt. Også indenfor DKP(m-l) var man nået frem til den samme holdning, og mange af dets medlemmer meldte sig ind i Enhedslisten.

Når man i dag forhører sig om årsagerne til spliden imellem KPiD og DKP, vender de førstnævnte ofte tilbage til det oprindelige argument, at en fælles valgliste med VS var utiladeligt. Det er den samme splittelse, som fortsætter i dag. Men argumentationen bliver nu tilpasset de nye omstændigheder: Enhedslisten udviklede sig til en organisation baseret på individuelt medlemskab. Derfor kunne DKP og DKP(m-l) kun gøre sig gældende igennem deres medlemmers indsats i Enhedslistens afdelinger.

Det nye dogme

For snart 10 år siden besluttede lederne af DKP(m-l) og KPiD at indlede forhandlinger om en sammenslutning. Da havde KPiD tilføjet et nyt argument til sin oprindelige modstand imod en fælles valgliste: Enhedslisten er nu blevet til et parti, og samtidigt medlemskab af et kommunistisk parti og et andet parti strider imod marxismen-leninismen: »Dobbelt medlemskab ... strider ganske enkelt mod den demokratiske centralismes principper.«

Dette nye dogme har ikke sin oprindelse i noget, som Lenin har skrevet. Ikke desto mindre er det blevet ophøjet til et fundamentalt princip, som danske kommunister skal fastholde i årtier efter den oprindelige splittelse. Det blev præsenteret af KPiD som en ultimativ betingelse for en sammenslutning. DKP(m-l) ønskede en sammenslutning og var parat til at betale prisen. Jeg har ikke set nogen redegørelse for, hvorfor deres oprindelige beslutning om at deltage i Enhedslisten skulle være inkorrekt – og kan derfor ikke undgå den konklusion, at det ikke drejede sig om en principiel beslutning, men blot om taktiske overvejelser for at øge medlemsgrundlaget.

Selv om DKP(m-l) bøjede sig for kravet, trak KPiD-ledelsen sig alligevel ud af forhandlingerne. Efter en kampafstemning forlod et stort mindretal KPiD og dannede KP sammen med DKP(m-l). KP indførte det nye dogme i partilovene, og alle medlemmer måtte forlade Enhedslisten.

Hvad Lenin sagde

Hverken KPiD eller KP har kunnet finde nogen passager i Lenins værker, som begrundet deres nye dogme. I mangel heraf måtte KPiD nøjes med at antyde, at deres holdning stammer fra Lenin. Det gjorde de i forhandlingsoplægget til DKP(m-l) med et citat: »Proletariatets ubetingede centralisme og strengeste disciplin er en af grundbetingelserne for sejren over bourgeoisiet.« (*Radikalismen*, Udvalgte Værker bind 11, Forlaget Tiden 1948 s. 122)

Denne sætning er taget fra en passage, hvor Lenin faktisk sagde det stik modsatte. Han *advarer* imod at begynde med at introducere den ubetingede disciplin som middel til at opbygge et europæisk kommunistisk parti. Denne disciplin fungerer ikke uden »den rigtige politiske strategi og taktik ... Uden disse betingelser bliver forsøgene på at skabe disciplin uundgåeligt til en fiktion, en frase, et narrespil.« (s.122-123) Han anbefalede europæiske kommunister at studere bolsjevikernes politik som støtte til at finde frem til den politik, som kunne samle kommunisterne og opbygge en ægte disciplin i et kommunistisk parti.

Under genforeningsforhandlingerne imellem DKP og KPiD fremførte jeg Lenins politik omkring dobbelt medlemskab: Bolsjevikkerne opretholdt deres selvstændige organisation (fraktion/parti/presse) indenfor det russiske socialdemokrati fra 1903 til 1912 – den periode, hvor det bolsjevikiske parti blev opbygget. I 1920 anbefalede han de tyske kommunister at slutte sig sammen med det uafhængige socialdemokrati og de engelske kommunister at melde sig ind i Labour.

Det er stort set blevet ignoreret. Kun et verbalt svar i det sidste tilfælde er kommet fra KPiD's formand: »Lenin havde skrevet om dobbelt medlemskab under bestemte historiske betingelser. I England var der en speciel situation, fordi medlemskab af en fagforening var betinget af medlemskab af Labour. Kommunister skulle være medlemmer af Labour for at kunne være medlemmer af en fagforening.« (Fra referatet af fællesmødet)

Jeg havde sendt KPiD de relevante passager fra Lenins værker. Det har de åbenbart ikke villet læse. Lenin sagde *ikke*, at kommunister skulle melde sig ind i Labour, fordi de ellers ikke kunne være medlemmer af fagforeninger. Hvis nogen vil opretholde påstanden, så læg de passager frem, hvor Lenin skulle have sagt det!

Lenin var fuldt ud klar over, at mange var medlemmer af fagforeninger uden at være medlem af Labour: »Medlemmer af Labour er alle medlemmer af fagforeninger. Det er en meget usædvanlig situation, som ikke findes i andre lande. Det er en organisation, som omfatter 4 millioner ud af de 6 til 7 millioner, som er organiseret i fagforeninger.« (Lenin, *Collected Works*, Moskva 1966, vol. 31, p. 237) Lenin skriver ikke, at de 2-3 mill. fagforeningsmedlemmer, som ikke er medlem af Labour, skulle være i fare for eksklusion fra fagforeningerne – og heller ikke noget, at kommunister skulle være det.

Lenin angav en helt anden begrundelse for indmeldelse i Labour: Labour »var overhovedet ikke et parti i den almindelige betydning af ordet«. BSP (en del af det kommende kommunistiske parti) kunne »frit og åbent« fremføre deres synspunkter i dets presse og på medlemsmøder i Labour. Labours partiledelse

se »var tvunget til åbent at rejse spørgsmålet om tilknytning til 3. Internationale, og alle partiets afdelinger var tvunget til at diskutere sagen ... Når kommunister har en sådan frihed, er det deres pligt at være medlem af Labour-partiet, hvis de tager de revolutionæres erfaring i alle lande, ikke kun den russiske revolution, i betragtning« (Samme, s. 260-261).

Inden for Enhedslisten foregår der tilsvarende diskussioner, som kommunister har frihed til at deltage i. KPiD ønsker det ikke – og vi kræver ikke, at de skal gøre det. De skal blot medgive, at de kommunister, som ønsker at gøre det, ikke af den grund bryder noget marxistisk-leninistisk princip.

KP har ikke noget imod deltagelse i Enhedslistens debatter i *Arbejderen*. F.eks. fremførte KP sine synspunkter i debatten om finanslovsafstemningen. Men KP's medlemmer er afskåret fra at deltage i diskussionerne på medlemsmøderne.

Hvordan »demokratisk centralisme« fungerer

KPiD's oprindelige henvendelse til DKP om en genforening nævnte ikke noget om dobbelt medlemskab. Vi forventede derfor, at man i KPiD var parat til en vis fleksibilitet i spørgsmålet. Men på de fælles medlemsmøder fremførte taler efter taler, at KPiD's holdning var et urørligt dogme. Det var deres fortolkning af demokratisk centralisme i praksis: Partiet havde vedtaget, at dogmet ubetinget skulle fastholdes overfor DKP, og derfor var alle forpligtet til at fremføre dette synspunkt på fællesmøderne.

DKP gjorde det klart, at vi ikke var villige til at ekskludere de mange af vore medlemmer, som fortsat ønskede at være medlemmer af Enhedslisten.

Men vi følte også, at der blandt mange KPiD-medlemmer var et ønske om et kompromis. I stedet for en umiddelbar sammenslutning blev vi enige om at fortsætte »bestræbelserne for en genforening« igennem det partimæssige samarbejde med en sideløbende »afholdelse af fælles studiekredse/skolingsarbejde, afholdelse af fælles medlemsmøder, regionsmøder og lignende. I denne proces søges uoverensstemmelserne afklaret.« Denne resolution blev efterfølgende vedtaget på begge partiers kongresser.

Da resolutionen indeholder en klar forpligtelse til at fortsætte genforeningsprocessen, tog den stemmer fra en anden resolution om en umiddelbar sammenslutning af de to partier uden nogen betingelser. Denne blev derfor nedstemt på KPiD's kongres. Men efter kongressen har KPiD-ledelsen besluttet, at den vedtagne kongresresolution skulle tilsidesættes. Der skulle alligevel ikke være fælles medlemsmøder for at afklare uoverensstemmelserne. De er nu åbenbart allerede afklaret og besluttet af dem i KPiD, som ikke mente, at der skulle overvejes noget kompromis. Undskyld, at jeg bliver lidt sarkastisk. Men er det sådan, at demokratisk centralisme skal fungere i et kommunistisk parti?

Skal splittelsen fortsætte?

Den kommunistiske bevægelse har været igennem store brydninger og stridigheder, og vi har alle begået fejl i tidens løb. Det

nytter ikke blot at fokusere på andres fejl, når ansvaret for splittelsen skal placeres. Selv om vi mener, at det var en korrekt beslutning at danne Enhedslisten for at sikre venstrefløjen en parlamentarisk repræsentation, så mener vi ikke, at DKP's daværende partiledelse håndterede situationen på en ansvarlig måde.

Vi mener heller ikke, at KPiD'erne gjorde ret i at splitte sig ud fra partiet. Vi kræver ikke, at KPiD accepterer vort synspunkt som betingelse for kommunistisk enhed. Men KPiD er heller ikke berettiget til at stille den betingelse, at vi alle skal acceptere, at de lige fra den første dag havde ret – fra afvisningen af deltagelse i en valgliste med VS til spørgsmålet om dobbelt medlemskab. Det bør ikke tillades, at følelserne fra en splittelse for mere end 20 år siden stadig skal skille vandene.

Ingen kan med nogen ret hævde, at de er i besiddelse af sandheden om, hvordan kommunister skal, eller rettere hvad de ikke må gøre i relation til den øvrige venstrefløj i arbejderbevægelsen. Der er ikke en »ganske enkel« løsning på de kompromisser, som er nødvendige i enhedsarbejde. »Kun en charlatan kunne love de tyske arbejdere og de tyske kommuni-

ster en let vej til sejren« (s. 187), sagde Lenin om de nævnte tyske enhedsbestræbelser i 1920. Enhedslisten er en realitet, og den har i vid udstrækning placeret sig i centrum af den danske venstrefløj. Vi skal studere marxismen-leninismen og drage relevante konklusioner til løsning af vore problemer i dag – og ikke låse os fast på dogmer, hvad enten de har rødder i historien eller er nyopfundne.

Der er mange aktive kommunister i fagbevægelsen, Enhedslisten og andre steder, som holder sig væk fra partierne på grund af splittelse og snæversyn. Jeg vil opfordre alle medlemmerne af et af de kommunistiske partier til grundigt at overveje, hvor meget vi kan udrette, hvis vi løsriver os fra den gensidige mistro og kommer i regelmæssig kontakt med hinanden på medlemsniveau. Så vil vi lære at bøje os lidt for hinandens synspunkter og acceptere forskellene, som ikke er større end, at de kan rummes inden for den samme kommunistiske bevægelse. Vi må vise viljen til enhed ved at skabe en fælles front udadtil, som omfatter både de nuværende partimedlemmer og de mange andre, som vil komme til, når vi får lært at optræde på en ansvarlig måde.

Drømmen om fred og frihed

Koncert i København

40-års-dagen for militærkuppet onsdag den 11. september mod den folkevalgte regering, hvor Salvador Allende, Victor Jara og mange andre med dem blev myrdet og mange flygtninge kom til Sverige og Danmark, markeres med koncerten: **Drømmen om fred, frihed og demokrati - Salvador Allende 40 años**

Kl. 19 i Koncerthuset Studie 2.

Billetsalg på dr.dk/koncerthuset.

De optrædende kunstnere støttede også dengang via deres musik de chilenske flygtninge og har gennem alle årene været aktive samfundskritiske kunstnere med et repertoire af »sange der ændrede verden«.

Konstantin Wecker

- fra München, en integreret del af den tysktalende scene med over 100 optrædener årligt og over 40 år som sangskriver og komponist. Dette er hans første koncert i Danmark. Konstantin Wecker spiller flygel og synger med stor musikalitet og troværdighed; han ledsages af den danske Nils Tuxen på guitar, kendt fra bl.a. Savage Rose, samt Jo Barnikel på piano.

Mikael Wiehe

Da de chilenske flygtninge kom til Sverige, var Mikael Wiehe en del af solidaritetsbevægelsen, og i 1975 skriver han sangen til Victor Jara, som er blevet spillet utallige gange siden.

Arne Würgler

Sammen med Nils Tuxen er Arne Würgler igang med at indspille en ny cd med et helt nyt udtryk. Sange herfra vil blive

spillet ved koncerten. Medspillere er den unge Signe Bach Rüttel med sit fremragende banjospil og den forrygende unge cubanske bassist Yasser Pino Morejon. Arne Würgler bliver 70 år den 30. oktober og har i alle årene været en integreret del af den danske venstrefløj.

Oktoberkoret

Under ledelse af dirigenten Jørgen Allan Christiansen opføres et uddrag af Mikis Theodorakis suite: Canto General med tekst af Pablo Neruda.

Medvirkende er, udover Oktoberkoret, FSB-koret og JALOKoret, solisterne Karin Norrinder & Lasse Chr. Bach samt musikerne Christos Farmakis, bouzouki, Lars Bo Svendsen, guitar, Ib Lund Nielsen, bas og Morten Skøtt Knudsen, trommer samt en pianist.

Grupo Salvador Allende indleder om baggrunden for koncerten.

Arrangør er Valby og Sydvest mod krig i samarbejde med fagforeningen 3f BJMF og Grupo Salvador Allende samt enkeltpersoner.

Koncerten støttes af Velux-fonden, 1. maj fonden, Fredsvagten, IF mellemstøtgruppen, Budskab fra græsrodderne, KPiD, APK og DKP.

Venskabsforeningen Danmark-DDF

Korea:

Erstat våbenhvileaftalen med en fredsaftale i Korea – Danmark ud af Sydkorea.

Venskabsforeningen Danmark-Den Demokratiske Folkerepublik Korea sender i dag en delegation på 5 medlemmer af sted på besøg i DDF Korea. Den danske delegation skal under besøget deltage i en række arrangementer i DDF Korea, der markerer 60-årsdagen for underskrivelsen af våbenhvileaftalen den 27. juli 1953. Det var dengang første gang i historien verden oplevede en folkelig sejr over USA's enorme militærmagt – en sejr som bl.a. senere så gentaget af det vietnamesiske folk med afslutningen på Vietnamkrigen.

Delegationen medbringer også for 23.000 kr. humanitære bistandsgaver fra Nordkoreaindsamlingen til landsbyen Unhari i Onchon i Sydpjonganprovinsen.

60-årsdagen for Koreakrigens afslutning giver samtidig anledning til alvorlig eftertanke – over 3 millioner civile koreanere i den nordlige halvdel af landet blev myrdet. Det skete ved USA's tæppebombardementer med sprængtonnage større end det samlede forbrug under hele 2. verdenskrig. Det nordlige Korea lå totalt i ruiner. Delingen af Korea, som blev foretaget

af stormagter hen over hovedet på koreanerne i 1945, blev med krigens afslutning cementeret mere end nogen sinde, og splittelsen og konfrontationen på Koreahalvøen er holdt i live i de 60 år siden krigens afslutning. Det husker vi alle tydelige – også aktuelle – eksempler på op igennem Koreas moderne historie.

Der er gået 60 år med en tilstand af hverken fred eller direkte krig i Korea. Våbenhvileaftalen er den længst varende af slag-sen, der aldrig er afsluttet med en egentlig fredsaftale. DDF Korea har gentagne gange foreslået USA at forhandle en fredsaftale i Korea og en sikkerhedsmekanisme – herunder atomaf-rustning på hele Koreahalvøen. Men alle disse forslag er blevet afvist eller ignoreret af USA.

USA står i spidsen for en stor såkaldt »FN-kommando« (læs: USA-kommando) i Sydkorea, der sammen med Sydkoreas militær afholder tilbagevendende krigsøvelser vendt imod DDF Korea med indøvelse af angreb og invasion mod Nord. Det er krigsøvelser, der oppisker farlige konfrontationer i Korea til det yderste. »FN-kommandoen« blev skabt af USA i FN's Sikkerhedsråd i 1950 under omstændigheder, der må betegnes som politisk svindel. Således vedtog et flertal af medlemslande på FN's generalforsamling i november 1975 også en resolution om, at alle udenlandske tropper i Sydkorea under FN's flag skal trækkes ud af landet og kommandoen under FN's flag skal opløses. Det har USA dog lodret ignoreret. USA har i strid med

Fortsettes side 24

Et lykønskingsbrev

DKP's formand var inviteret til sejrsfestlighederne i Korea, men kunne ikke være til stede. Internationalt Udvalg sendte i stedet nedenstående hilsen

Til centralkomiteen for Koreas Arbejderparti

Tillad mig i anledning af 60-årsdagen for den Koreanske Folkehærs sejr over de imperialistiske aggressorer den 27. juli at tilkendegive vor fulde solidaritet med det koreanske folks anstrengelser for at opnå uafhængighed, socialisme og genforening.

Danmarks Kommunistiske Parti modsætter sig den fortsatte tilstedeværelse af fremmede imperialistiske militærstyrker i Korea, og vi fordømmer de hyppige krigsøvelser mod den Demokratiske Folkerepublik Korea.

Vi støtter de fortsatte anstrengelser for at erstatte våbenstilstandsftalen med en permanent fredsaftale, der kan bane vej for dialog og varig fred i Korea og den nordøstasiatiske region. Dette kan ikke nås, så længe aggressoren er militært til stede i regionen.

Vi vedbliver derfor med at kræve tilbagetrækning af alle fremmede tropper fra Korea og dets omgivelser, herunder de danske officerer, der for tiden deltager i den såkaldte »FN-kommandos« krigsforberedelser.

I Danmarks Kommunistiske Parti bakker vi fuldt ud op om det koreanske folks ret til at vælge sin egen fremtid uden imperialistisk indblanding. Lad mig derfor lykønske det koreanske folk, den Koreanske Folkehær, Koreas Arbejderparti og dets førstesekretær, kammerat Kim Jong Un, på denne betydningsfulde mærkedag.

Med kammeratlig hilsen

Jacob Jensen

international sekretær for Danmarks Kommunistiske Parti

Oversat fra engelsk

Udtalelse fra Århus mod Krig og Terror

Århus mod Krig og Terror udtrykker sin skarpeste fordømmelse af den tyrkiske regerings autoritære og reaktionære holdning og dens brutale overgreb mod den tyrkiske befolkning, som protesterer og demonstrerer i dusinvis af tyrkiske byer.

Århus mod Krig og Terror støtter de hundreder af tusind mennesker, som fredeligt demonstrerer for deres retfærdige økonomiske, sociale og politiske krav.

Århus mod Krig og Terror støtter de fortsatte protester og udtrykker sin sympati med de hundreder af ofre, som er blevet

såret og skadet af politibrutaliteten. Vi forlanger løsladelse af alle arresterede borgere.

Århus mod Krig og Terror udtrykker sin solidaritet med fredsorganisationen »Baris Dernegi« og vi fordømmer AKP-regeringens førende rolle med hensyn til provokationer mod og angreb på det syriske folk. Den tyrkiske regerings holdninger strider på flere områder mod det store flertal af det tyrkiske folks synspunkter og interesser.

Aarhus d. 6.6.2013

Århus mod Krig og Terror.

Demonstranter i Istanbul flygter for tåregas.

Fortsat fra side 23

våbenhvileaftalen tværtimod oprustet i Sydkorea med stadig mere avancerede våben, og stadig flere lande er søgt inddraget i »FN-kommandoen« i Sydkorea. Siden 2009 har det danske forsvar således også haft officerer fast stationeret under »FN-kommandoen« efter ønske fra USA. Ligeledes deltager et udvidet antal danske officerer i de store tilbagevendende krigsøvelser i Sydkorea.

Vi finder, at »FN-kommandoen« i Sydkorea er medvirkende til at trække konflikten og konfrontationen i Korea i langdrag. USA har ingen interesse i en koreansk fredsaftale, idet en sådan vil fjerne ethvert grundlag for eksistensen af »FN-kommandoen« i Sydkorea.

Vi vil derfor benytte 60-årsdagen for våbenhvilen i Korea til

at opfordre til genoptagelse af dialogen i Korea om en fredsaftale, om opløsning af »FN-kommandoen«, atomafrustning og fredssikring på Koreahalvøen. Vi opfordrer samtidig den danske regering til omgående at bidrage til denne proces ved at trække Danmark ud af den amerikansk styrede »FN-kommando« i Sydkorea.

Venskabsforeningens delegation er tilbage i Danmark den 5. august 2013.

Med venlig hilsen

Anders Kristensen, formand

Eigil Nielsens erindringer

Bog anmeldelse af Jens Fransen

Navnet Eigil Nielsen siger måske ikke alle nuværende og tidligere DKP-medlemmer lige meget. Men de, der stadig har den nyeste udgave af Lenins udvalgte værker stående, bemærker måske, at redaktionen bestod af Gelius Lund og samme Eigil Nielsen.

Beklageligvis er Eigil Nielsen ikke længere medlem af DKP – men i modsætning til så mange andre sidder der stadig et rødt bankende hjerte. En tilbagevendende til DKP kommer næppe på tale, idet E.N. er stærkt kritisk i forhold til emner som Libyen, Syrien og ikke mindst klimaspørgsmålet, hvor han mener partiet slet ikke forholder sig.

Gennem bogen beskriver E.N. sin opvækst i Nordjylland (født 1933) på det, der dengang var en middelstor gård. Moderen var den udadventede, faderen mere indesluttet. Der er en god beskrivelse af skolegangen i landsbyskolen, hvor lærernes betydning for et barns udvikling nok en gang sættes i fokus. For E.N. betød deres engagement en mulighed for at få en gymnasial udvikling.

Via sine onkler kom Eigil ind i den kommunistiske bevægelse – medlem af DKU i gymnasietiden, og derved var linjen lagt. Fredsbevægelse, skolingsophold i Moskva i 1957-58 – sammen med blandt andet Freddy Madsen – deltagelse og arrangør af adskillige skolingsophold i DDR m.v., kandidatmedlem af centralkomiteen samt en overgang medarbejder ved *Land og Folk* og det sovjetiske nyhedsbureau APN.

Samtidig uddannelse som lærer, arbejde på optagelseshjem – påvirket af Makarenko – og endelig efter adskillige år uddannet skolepsykolog.

Eigil Nielsen kommer langt rundt i sin bog – der er rigtig mange pudsige og fine iagttagelser fra især det politiske aspekt. Leder man efter privatpersonen skal oplysningerne mere findes mellem linjerne. Det er den politiske Eigil, der optræder – ikke så meget enkeltpersonen.

Et af de mest interessante kapitler omhandler E.N.'s tid som forstander på Tidens Højskole, der havde Preben Møller Hansen som chef. En af de måske mest omdiskuterede topfolk i DKP frem til eksklusionen. Og står Eigil Nielsens ord til troende var nævnte P.M.H. et yderst ubehageligt bekendtskab med en meget tvivlsom personlighed.

Udgiveren Steen Piper har forsynet bogen med et forord, der begynder med følgende: »Missionsfolk og kommunister har altid lignet hinanden. Skeptiske overfor den virkelighed, de levede i, men trofaste og oftest naivt troende overfor den idé, de har tjent og tjener.«

Eigil Nielsen vil sikkert nikke genkendende til citatet, men det er ikke helt dækkende. Som de fleste medlemmer af DKP var der af og til begivenheder i Østeuropa, som adskillige partimedlemmer ikke naivt og godtroende accepterede. I bogen

eksempelvis fratagelsen af Wolf Biermanns statsborgerskab i 1976 – ikke 1977 – som det fremgår af bogen. På linje med mange andre indløb der i dette tilfælde kritiske indlæg fra E.N.

Af en eller anden grund har samme udgiver fundet det opportunt at bede den gamle koldkriger Bent Jensen skrive et efterskrift til bogen. Et noget påklistret vedhæng. Ikke fordi Bent Jensen på nogen måde er grov. Han nøjes med at give en art resumé af teksten med enkelte kommentarer – og i i hvert fald ét tilfælde har han haft tanker om et andet sted. Han skriver om DDR og Eigils manglende omtale af landet: »Det er ærgerligt, for næst efter Sovjetunionen var det den tyske »arbejder og bonderepublik«, der spillede den største rolle for Danmarks Kommunistiske Parti. Det var jo blot at tage toget og færgen Rødby-Puttgarden, så var man på få timer i realsocialismen.«

Af og til burde Bent Jensen også se lidt mere kritisk på egne udsagn. Jeg har andre eksempler fra samme Jensen, der kan dokumentere dette.

Der er næppe tvivl om, at E.N. bevidst har valgt helt at nedtone mennesket til fordel for den politisk engagerede E.N., men de to ting hænger ofte sammen – og derved bliver det måske bogens svageste led.

Eigil Nielsen : *Med ideen som følgesvend*. En dansk kommunistis erindringer. Illustreret med egne fotos. Hovedland. 254 sider. 249, 95 kr.

Oprøret i Wisconsin

Når medierne rapporterede om begivenhederne i Wisconsin i 2011, var det noget af en øjenåbner. Fra mange dele af USA var vi vant til at høre om privatiseringer, konkurer, massefyringer og lignende.

Nu skete der noget helt nyt – det amerikanske folks stemme blev nu hørt på en måde, som aldrig var set før. Dette er hvad den inspirerende og tankevækkende antologi *Det startede i Wisconsin* handler om.

Bogen giver et førstehåndsindtryk af de banebrydende begivenheder, efter at guvernør Scott Walker proklamerede, at han ville afvikle de overenskomstmæssige rettigheder der var opnået gennem mere end hundrede års ofte bitre faglige kampe.

Bogen er delt i fem dele. I enhver koncert er ouverturen vigtig for tilhørerne, det samme gælder for læseren. Vil bogen fænge? John Nichols kombinerer både den amerikanske nutid og fortid i sin indledning. Som læser står du ikke inde på fortovet som tilskuere. Nej, du går side om side med dine kammerater i den tusindtallige demonstration. Det er journalistik af høj klasse!

I Earl Robinsons sang »Huset som jeg bor i«, som Paul Robeson har sunget, hedder det bl.a.:

*Huset som jeg bor i, de venner, jeg har fundet,
folk bag ved jernbanen og allevegne,
arbejderen og landmanden, sømanden på havet,
De mænd, der byggede dette land, det er Amerika til mig.¹⁾*

Den samme ånd vokser ud af John Nichols' indledning – hvor han også giver henvisninger til den navnkundige Robert M. La Follette, der var guvernør i Wisconsin i begyndelsen af det 20. århundrede. Han repræsenterede en sjælden race af ærlige politikere, der følte sig ansvarlig for det store flertal der havde valgt ham. Man er som læser grebet fra bogens start.

Mari Jo Buhle giver et dybtgående billede af udviklingen inden for lærernes fagforening og den vigtige rolle, de spillede under protesterne i Wisconsin i foråret 2011. De faglige traditioner i staten har hjulpet lærerne til at organisere et kraftigt og vellykket modangreb, som bredte sig fra skole til skole, fra universitet til universitet. Denne del af bogen er i høj grad relevant for danske skolelærere efter regeringens lockout i foråret.

I anden del af bogen giver Mari Botari baggrunden for at vælge Wisconsin som »forsøgskanin« til nedskæringspolitikken i USA. Der er en tæt forbindelse mellem guvernør Scott Walker og de store monopoler, ikke bare i Wisconsin, men også til andre stater i USA. De havde omhyggeligt forberedt dette angreb på befolkningen i Wisconsin i mange år i lobbyen *The American Legislative Exchange Council* (ALEC).

I tredje del af bogen fortæller Ben Manski fra Wisconsin's græsrodsbevægelse *The Wave*, hvordan det lykkedes at organisere især mange unge i bevægelsen. Dette gav en helt ny impuls i den måde bevægelsen blev organiseret på og hvordan protesterne blev ført ud i livet.

I samme sektion har fagforeningsmanden Dave Poklinkowski et meget interessant bidrag om protesterne, set fra den

amerikanske arbejderbevægelses synspunkt. Han sammenligner med John Reeds bog *Ti dage der rystede verden* i 1917. Det var romanen af den amerikanske journalist, der oplevede *Oktoberrvolutionen* på nærmeste hånd.

I et perlede indlæg viser Poklinkowski de bredere perspektiver, i den fælles kamp mod undertrykkelse og udbytning og hvordan der kan ske nye fremskridt.

I næste del af bogen (den 4.) følges fagforeningssynspunktet op af Paul Buhles og Frank Empaks historie om *American Federation of State, County and Municipal Employees Federation* (AFSCME), der svarer til Forbundet af offentlige ansatte (FOA) i Danmark.

Her ser vi også betydningen af de historiske traditioner, som den amerikanske fagbevægelse har bygget op med demokratiske principper og med overenskomstforhandlingernes aftalesystem.

I samme sektion analyserer Roger Bybee den rolle, de store monopoler spiller i Wisconsin, og deres samlede indflydelse på den deindustrialisering, der foregår overalt i USA. I stedet for at udvikle nye industrier sender monopolerne industriarbejdspladserne til lavtlønsområder i Fjernøsten og Latinamerika og præsenterer regningen til vælgerne i form af spare- og nedskæringspolitik.

Monopolernes økonomiske interesser er nøglen til at forstå motiverne og de politiske perspektiver i Scott Walkers stort anlagte kampagne.

I det 5. og sidste del diskuterer Ashok Kumar og Simon Hardy de nationale og internationale dimensioner af protesterne i Wisconsin. De kan se mange ligheder og tendenser i forskellige lande, uanset om det foregår i Madison i USA og Kairo i Ægypten, men der er naturligvis også store kulturelle og sociale forskelle. Hvordan forbinder man protesterne fra land til land – det bliver et afgørende spørgsmål for de kommende aktioner mod nedskæringspolitikken.

Hvad er erfaringerne fra den folkelige oprør i Wisconsin?

De store demonstrationer og andre aktiviteter viser, at borgernes tålmodighed er væk, og at en bred og solid alliance mellem de forskellige faggrupper kan blive en afgørende kraft i samfundet.

I første del af bogen drog John Nichols og Mari Jo Buhle paralleller til en af de mest betydningsfulde epoker i amerikansk historie, *den lovgivende forsamling* under Robert M. La Follettes ledelse.

Dette er en af bogens store kvaliteter, at den sætter nutidens begivenheder ind i et historisk perspektiv: *Vi starter ikke fra nul*, siger amerikanerne, *vi kan bygge på en lang og rig tradition i arbejderbevægelsen.*

Bogen giver et mangesidet billede af de forskellige grupper og klasser, der deltog i Wisconsin's folkelige opstand. Fra et marxistisk synspunkt rejser det de klassiske spørgsmål i enhver folkelig bevægelse eller revolution.

Hvad er styrkeforholdet mellem klasserne, og hvordan kan det ændres til fordel for de folkelige kræfter? Hvad er de politiske mål, og hvordan skal de opnås? Hvem skal stå i spidsen for bevægelsen, der består af så mange klasser og lag?

Disse spørgsmål besvares ikke i bogen, og selvom der er gode taktik i organiseringen af de unge og af fagforeningerne,

I marts 2011 samledes borgerne i Madison til store protester mod nedskæringspolitikken.

er der stadig et stort arbejde der skal gøres, før befolkningen i Wisconsin vil være i stand til at føre protesterne til sejr.

Det startede i Wisconsin er et kraftfuldt vidnesbyrd om mulighederne for et forenet folk, mod monopolerne og deres magtfulde lobby. Men bogen er også et vidnesbyrd om et overflødhorn af aktiviteter og protester der har gjort Wisconsin kendt over hele verden.

Lars Ulrik Thomsen

It started in Wisconsin; beretninger fra arbejderprotesternes frontlinje. Red. af Mari Jo Buhle og Paul Buhle, med en indledning af John Nichols og med et efterord af Michael Moore. Verso, London and New York 2011, 181 s.

Note:

1. *The house I live in* er en 10 min. kortfilm der er skrevet af Albert Maltz, produceret af Frank Ross og Mervyn LeRoy. Den blev lavet for at modvirke antisemitisme og racemæssige fordomme efter afslutningen af Anden Verdenskrig. Earl Robinson skrev musikken og sangene til filmen.

The image shows the cover of a book titled 'Imperialismens metamorfoser' by Lars Ulrik Thomsen. The cover has a dark teal background. At the top, the title is written in a bold, white, sans-serif font. Below the title is a small, square, classical-style painting depicting several figures in a dynamic, possibly chaotic scene. Underneath the painting, the author's name 'Lars Ulrik Thomsen' is printed in a smaller, yellow font, and the publisher's name 'POPULI' is in a green font. At the bottom of the cover, there is a white rectangular area containing the text 'Udkommer den 1. nov. 2013.' and 'Kan forudbestilles på larsulrik_1@hotmail.com' in a black font.

Fanø – en fuldrigger

Fanø er som et skib der er ankret op ud for Esbjerg. Det er en femmastet fuldrigger, der netop er hjemkommet fra en tur til Ostindien med en ladning porcelæn, krydderier, te, bomuldsstoffer og meget mere. Turen har taget det meste af otte måneder, ofte under barske forhold, og der er gensynsglæde hos familie og venner.

Skipper- og sømandslivet er en del af Fanøs historie der går flere hundrede år tilbage. Det er også historien om det barske liv som fisker i Vesterhavet, hvor de åbne træbåde blev udsat for hårde prøvelser, en forkert sø var nok til at den kæntrede.

En af de mere muntre vandrehistorier om øen er den om delingen af Fanø. Efter længere tids skærmydsler blev Sønderhøninger (*Japper*) og folk fra Nordby (*Gøjer*) enige om at trække en grænse midt på øen. Men inden den skulle trækkes havde *Gøjerne* beskænket *Japperne* med brændevin i rigelige mængder.

Da grænsen så skulle trække, skubbede *Gøjerne* sindigt *Japperne* så langt syd på de kunne, inden grænsestenen »æ markskel« blev sat. Der er ikke noget at sige til at verdensfreden er vanskelig at holde, når man ikke kan enes på en ø af Fanøs størrelse.

Fanø er rig på oplevelser, både historiske og naturmæssige. Den rummer store modsætninger fra det helt åbne og evigt skiftende landskab i vadehavet, til de små intime og hyggelige bysamfund eller de store klitter. Fanø er skønnest om sommeren når øen viser sig fra sin mest gavmilde side.

Johannes Mejers kort er fra 1652 og viser de vanskelige besejlingforhold til Fanø.

Akvarellen er malet i 2008 i Sønderhø, ved »Verdens ende«